

tabor 78

taborniška revija
letnik XLIX

2004
550 SIT

ADVENTURE RACE * OBISK

POTEPANJA

4	Obisk
8	Od rodov
12	Adventure race 2004
16	Bičikleta žur
19	Kolumna
20	Mednarodne strani
23	Taborniški vestnik

STROKOVNO

28	Vodniki
30	Filatelija
32	Izleti
34	Astronomija
36	Predstavitve rodov
37	Kosobrin
38	Fotografija
40	Dnevnik učitelja kitare

KDAJ?

KAJ?

KDO?

Vodniški tečaji 2004

1. - 10., 10. - 19. in

19. - 28. julij (tri izmene)

od 16. - 25. julija

motivacijski vikend za
vodnike

tečaj v času jesenskih počitnic

15. - 26. avgust

16. - 27. avgust

20. - 30. avgust

20. - 27. avgust

v času jesenskih počitnic

Koroško-šaleško območje - Ribno

Janez Rošer, janez.roser@email.si

Andreja Gomboc, andreja@rutka.net

Pomursko območje

Aleš Skalič, ales.skalic@rutka.net

Ljubljansko območje - MZT

Čepovan nad Novo Gorico

Ajda Drozg, ajda@ajda.info

Obiljubljansko območje

Meti Pozek, meti@pозek.net

Gorenjsko območje - Marindol

Matjaž Švegelj, msveg@rutka.net

Mariborsko območje - Cojzarica

Boris Volarič, vol@rutka.net

Celjsko-zasavsko območje - Skomarje

Emil Mumel, emil.mumel@guest.arnes.si

Na ostalih območjih v letošnjem letu vodniških tečajev predvidoma ne bodo organizirali.

Prijava na znanje.rutka.net.

NE POZABI! TOTeM bo potekal 3. in 4. septembra 2004 v Ilirski Bistrici.

RAZVEDRILO

41	Popotovanja
44	Trenutki
45	Ježkov kotiček
46	Stric volk
47	Križanka

Glavna in odgovorna urednica: Meta Penca
Predsednik izdajateljskega sveta: Igor Bizjak
Uredništvo: Meti Buh (urednica priloge Medo), Aleš Skalič (urednik priloge Gozdovnik), Aleš Cipot, Primož Kolman, Marta Lešnjak, Frane Merela, Barbara Papež-Lrga, Tadej Pugelj-Pugy, Iris Skrt-Dina, Matic Stergar in Jure Jež.

Ustanovitelj, izdajatelj in lastnik Zveza tabornikov Slovenije, Ljubljana, Parmova 33. TABOR sofinancira Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije.

NASLOV UREDNIŠTVA:

Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana. Telefon 01/30008-20, fax 01/4361-477,

e-pošta: zts@rutka.net, info@zts.org.

WWW: <http://www.zts.org>.

Cena posameznega izvoda je 550 SIT, letna naročnina je 4700 SIT, za tujino pa letna naročnina s pripadajočo poštnino.

Transakcijski račun: 02010-0014142372.

Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Upoštevamo samo pisne odpovedi do 31. januarja za tekoče leto.

Revija izhaja vsak prvi petek v mesecu.

DDV je vračunan v ceno.

Grafična priprava in tisk: Tridesign d.o.o., Ljubljana
Tabor je tiskan na papirju SORA mat lux, proizvajalca Goričane, Medvode d. d.

Številka je bila tiskana skupaj s prilogo v nakladi 3800 izvodov.

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 792
ISSN 0492-1127

Naslovnica:

UVODNIK

Poletni Tabor bo potešil radovednost tistih, ki bi radi izvedeli, kaj se je dogajalo na letošnjih Adventure race, Bičikleta žur in na obisku švedskega kralja. Strokovni in zabavni del revije med drugim prinašata nadaljevanje Učitelja kitare, nove nasvete za taborniške fotografije in zanimivo reportažo o popotovanju na Kilimanjaro.

Tako, leto je naokoli in tudi moj čas pri Taboru se je iztekel. V dobrem letu urednikovanja se je nabralo veliko poznanstev in koristnih izkušenj. Najboljša izkušnja je bilo spoznanje, kako občudovanja vredni sta volja, akcija in pove-zovanje tabornikov prek te dejavnosti na vseh ravneh, od lokalne do mednarod-ne, in njihova vztrajnost, brez katere organizacije ne bi bilo.

S septembrsko številko vas prepuščam v rokah Aleša Cipota, ki vas ga večina že več let pozna kot sodelavca, novinarja in urednika nekaterih rubrik pri Ta-boru. Aleš bo prevzel urednikovanje in s tem jeseni prinesel svežega vetra med strani. Do takrat pa ... Na poletje!

Meta Penca

TABOR NA OBISKU

Aleš Cipot, foto: arhiv RUR

Ukročena reka Maribor

Taborniki Ukročene reke pravijo, da bi taborništvo na Studencih težko propadlo. Čeprav je v rodu mlajših tabornikov le nekaj manj kot petdeset, se v rodu lahko pohvalijo z ogromnim številom grč. Vseh skupaj niti ne vedo natančno prešteti, zagotavljajo pa, da jih je nekje med 150 in 180. Kljub temu pa je delo z najmlajšimi trdno v rokah mladih tabornikov.

Vsako leto kar dvakrat organizirajo t.i. morski tabor v Puntizeli, ki je bolj rekreativnega značaja, saj se ga poleg mlajših tabornikov udeležijo tudi starejše grče z družinami. Lani je v obeh izmenah taborilo krepko preko sto taborečih.

Letos pripravljajo v sodelovanju s piranskimi taborniki dve izmeni taborjenja - toda v Bohinju, ne glede na dejstvo, da bodo letos dvakrat taborili tudi v Puntizeli. Poleg vodstva je za bohinjski tabor zaenkrat prijavljenih 40 mlajših tabornikov.

Dolgoletna taborjenja v Puntizeli v hrvaški Istri so pustila svoj pečat. Domačini mariborske tabornike zelo cenijo.

Indijanski dan - obogaten s čokolado - so organizirali na plaži.

Studenci, predel Maribora v katerem delujejo taborniki Ukročene reke, ležijo ob Dravi, na kateri so leta 1948 zgradili hidroelektrarno Mariborski otok. Sicer se je ideja o zgraditvi elektrarne pojavila že pred prvo svetovno vojno, vendar so prvi agregat odprli šele leta 1948. Tako so do takrat deročo in divjo reko ukrotili ter olajšali ustanovnim članom rodu odločanje o svojem nazivu.

Božo Kumperščak je staršina rodu od leta 1999.

STRUKTURA RODU

MČ	GG	PP	grče
11	15	10	60 (150-180)

SKUPAJ 96

Čeprav imajo zimovanja prav tako izredno tradicijo kot taborjenja, se zimovanj ne udeležuje tolikšno število tabornikov. Standardni program zimovanj na Glažuti zajema zabavne igre na snegu, zimsko olimpiado, izdelavo iglujev in kurjenje ognjev.

Pomembno pozornost namenijo propagandni aktivnosti v vrtcu, ki jo bodo nadaljevali še v prihodnjih letih.

Pustovanja na Glažuti so že tradicionalna.

Poleg vrtca vsako leto v septembru organizirajo propagandni tabor tudi za šolarje OŠ Janka Padežnika, ki si ogledajo pravi taborniški tabor, ponudijo jim pravkar kuhan golaž iz kotlička in pripravijo zabavne igre. Zvečer sledita še taborni ogenj in hoja po žerjavici.

Božo Kumperščak, staršina rodu: "Vsi, ki se ukvarjamo s taborništvom vemo, da težko pritegnemo mlade v svoje vrste. Za mladino (pa tudi starše) so dosti bolj zanimivi razni športi, ker pač vsi sanjajo, da bodo nekoč slavni nogometaši, košarkarji, tenisači, smučarji itn."

"Z vstopom Slovenije v EU se je po mojem mnenju ponudila taborniški organizaciji možnost sodelovanja z državami članicami EU. Ta možnost je seveda obstajala že prej, vendar ne na takšnih osnovah kot danes. V naši krovni organizaciji ZTS bi morali intenzivno iskati vse možne načine sodelovanja s sosednjimi organizacijami (tekmovalna, taborjenja, srečanja, medsebojni obiski itn.). Mogoče bi bil to eden od načinov, ki bi naredil taborništvo bolj privlačno za mlade. Ključno vlogo bi pri tem morala odigrati ZTS, kjer se ljudje s taborništvom profesionalno ukvarjajo. Takšni meddržavni stiki bi se morali najprej začeti na nivoju nacionalnih zvez, pozneje pa bi se vključili posamezni rodovi."

Mariboru bližnja in predvsem domača Glažuta na Pohorju je stalna gostiteljica zimovanj.

RODOVA UPRAVA

FUNKCIJA

STAREŠINA

NAMESTNIK

NAČELNIK

NAČELNICA MČ

NAČELNIK GG

NAČELNICA PP

GOSP. MORSKEGA TABORA

GOSPODAR GLAŽUTE

TAJNICA

BLAGAJNIČARKA

KRONISTKA

PROPAGANDIST

ČLANI RU

Cveta HOČEVAR Cilka DENAC Miran POTNIK

Peter JELEN Vlado BEZJAK Hinko OBLAK Sašo

BELŠAK

IME IN PRIIMEK

Božo Kumperščak

Vlado Bezjak

Damjan Obal

Klavdija Gorenčič

Tomaž POTNIK

Vesna NOVAK

Andrej KOMPAN

Marjan STRNAD

Jelka GOMOLJ

Andreja NOVAK

Tanja PEČAR

Ivan LESKOŠEK

Dom na Glažuti jim omogoča pristen stik z naravo, čeprav tudi študenti niso tipično mestno-betonski predel Maribora.

Pred dobrimi tremi leti so v Pekrah pripravili proslavo ob 50-letnici rodu. V šotorih je dva dni prespalo 30 mlajših tabornikov, proslave se je udeležilo okrog sto bivših in sedanjih tabornikov, poleg teh pa tudi takratna ministrica Lucija Čok in predstavniki Zveze tabornikov Slovenije.

Mladim vodjem Ukročene reke so avgustovski dnevi in noči motivacijskega vikenda na Glažuti zelo pomembni.

Mesec avgust je čas za temeljito pripravo na novo taborniško leto. Vodniki se zberejo na "GG vikendu", kjer se pogovorijo in načrtujejo delo v novem taborniškem letu. Poleg

vodnikov nanj povabijo tudi starejše gozdovnice in gozdovnike.

Ukročena reka je znana po ogromnem številu starejših grč, ki se združujejo v treh generacijskih skupinah. Vsi so v mladosti bili taborniki, danes pa po svojih močeh pomagajo najmlajšim kolegom. Najstarejši, ki se združujejo v klubu Gozdovnikov, se še vedno vsako nedeljo zbirajo v gostilni Angelca na mariborskih Studencih, poleg tega pa organizirajo piknike na čolnarni in izlete s kolesi "oldtimer-ji" po Mariboru.

Leta 2001 so v Pekrah proslavili svojih dolgih 50 let, ki pa so zelo hitro minila.

Dva izmed sedmih štorov - voda vodnikov

Peter Jelen vodi skupino grč z imenom Dravski pirati, ki združuje približno 15 grč s povprečno starostjo 45 let. Korenine in koreninice združujejo približno 15 tabornikov, v povprečni starosti 55 let pod vodstvom Vlada Bezjaka. Najstarejše - Gozdovnike, v povprečni starosti 65 let pa vodi Hinko Oblak. Slednjih je tudi največ, okrog 20. V rodu so še preostale grče, ki se ne združujejo v podobnih klubih. Vseh skupaj je okrog 150-180.

20-letni načelnik rodu Damjan je študent medijske komunikacije v Mariboru.

So taborniki še vedno "in"?

"Včasih smo definitivno bili hit poletja, hit jeseni in zime ter pomladi. Danes pa nas prehitevajo razni nogometni in judo klubi. ZTS je pomladila vodstvo in tudi KVIO je začel kakovostno delati, ampak potrebno je še naprej. Tudi taborniki moramo v korak s časom. Dajmo se povezati z drugimi organizacija-

mi, bodimo atraktivnejši in pripravljajmo akcije, ki bodo privabile širše občinstvo. In nehamo biti introvertirani. Saj smo taborniki vendar družabni in veseli ljudje. Očitno je, da ZTS in vsak rod potrebuje še več Pugijev, ki bi taborništvo znali približati množicam. V našem rodu se trudimo zabrisati patino, da je taborništvo postavljanje šotorov, vezanje vozlov in kuhanje golaža. Trudimo se taborništvo približati vsakemu posamezniku; ponujamo dovolj vsebin, vsak sam pa se odloči, zakaj mu je pri tabornikih všeč. Torej; vsakemu svoje in za vsakega nekaj."

"PRI DELU Z OTROKI SEM VEČKRAT OPAZIL, DA SO LAHKO NAJVEČJI PROBLEM STARŠI."

S katerimi težavami se pri svojem delu pogosto srečujete?

"Pri delu z otroki sem večkrat opazil, da so lahko največji problem starši. Slednji so namreč najpomembnejši faktor v razvoju otroka kot takega. In starši so dandanes tisti, ki ženejo svojega otroka za rezultati in pokali. Če otrok na primer reče, da rad strelja z lokom, ga starši pošljejo v lokostrelski klub, da bo drugo leto državni prvak. In zakaj bi le rad brcal žogo, ko pa lahko namesto tega postane novi Zahovič. Na srečo pri nas nimamo teh težav in se s starši kljub mladosti nas vodnikov odlično razumemo. Še nikoli nismo imeli konflikta ali drugih nevšečnosti. Očitno nam zaupajo, mi pa se trudimo to zaupanje najbolje opravičiti ter se jim zahvaliti tako, da njihove otroke spreminjamo v novodobne tabornike. Zdi pa se mi predvsem pomembno, da starši pustijo otroku otroštvo in ga ne tiščijo v ekstreme."

Načelnik kot prevozno sredstvo med izletom na Mariborsko kočo na Pohorju

Damjan: "Naš rod je verjetno edini, v katerem otroci plačajo znesek letne članarine 1000 tolarjev, zahvaljujoč predvsem mnogim podpornim članom. Zato nas je še toliko bolj šokirala novica o drastičnem povišanju odvoda na ZTS na člana. In ne, da ne razumemo ali pa da smo trmast. Ampak ali ne bi ZTS raje razmislila o kakšni drugi alternativni opciji? Sklep o povišanju bo tako ali tako sprejet, četudi se povsem ne strinjamo s tem, naš rod pa bo prisiljen za 200 odstotkov povišati članarino. Kar pa me pri vsem tem najbolj moti, je dejstvo, da nas dajejo v skupni koš s športnimi društvi, češ da imajo slednja tudi višje članarine in zakaj jih ne bi imeli še mi. Ljudje; ampak ali nismo taborniki prostovoljci, tisti ki delamo taborništvo takšno kot je zaradi tega, ker smo mu predani in ker smo najprej in najraje taborniki?"

OD RODOV

Manca Kraševac

"Enkrat skavt, vedno skavt!"

Sreda, 16. junij 2004, točno opoldne, Ljubljanski grad. Švedski kralj Karel XVI. Gustav se med obiskom v Sloveniji sreča s taborniki in katoliškimi skavti. Nenavadno, kaj? Niti ne, če vemo, da je kralj skavt že od mladih let (drugo leto bo praznoval 50. obletnico svojega aktivnega delovanja v skavtski organizaciji) in da je častni predsednik Svetovne skavtske fundacije ter skavtske organizacije na Švedskem. V njegovi navadi je, da se na svojih uradnih obiskih v tujini sestane tudi s predstavniki nacionalnih skavtskih organizacij in tako je ta čast pri nas doletela predstavnike Zveze tabornikov Slovenije in Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. Pa pogledjmo, kako je bilo.

Priprave na Gradu so se začele že dan prej, saj je bilo treba postaviti razstavo na temo skavtstva in gozdnovišstva na Slovenskem. Na dan srečanja je vse na svojem mestu: fotografije, kronike, predmeti iz taborniškega življenja, pionirski objekti. V dvorani se svetlo rjavi taborniški in oranžni katoliški kroji mešajo v prijetnem klepetu, kitarist in kitaristka pa iz svojih instrumentov izvabljata znane melodije, ki spremljajo dva uglašena zborčka: taborniškega in katoliško-skavtskega, vsakega s svojim repertoarjem značilnih pesmi. V dvora-

ni napetost raste, še zadnje sekunde pred snidenjem in ...

Kralj vstopi v spremstvu Mitje Lamuta, starešine ZTS, in Milene Pačnik, načelnice ZSKSS. Zborčka za dobrodošlico v švedščini in v slovenščini zapojeta pesem, ki jo na Švedskem zapojejo ob začetku vsakega tabornega ognja, sledijo prijazni nagovori, nato pa vsi prisluhnejo himnama Dviga plamen in Skavtski pesmi. Med sprehodom po dvorani se kralju predstavijo še predsednik upravnega odbora slovenske Skavtske fundacije Boris Mrak, načel-

nik ZTS Tomaž Strajnar - Blondi, načelnica za mednarodno dejavnost ZTS Nina Jere in funkcionarji iz ZSKSS. Vsi skupaj si ogledajo razstavo, prav prijateljsko kramljajo o aktualnem dogajanju v obeh organizacijah in o načrtih za prihodnost, ki jih imata, na koncu pa kralja povabijo še na evropsko skavtsko konferenco, ki jo bosta leta 2007 organizirali obe slovenski skavtski organizaciji.

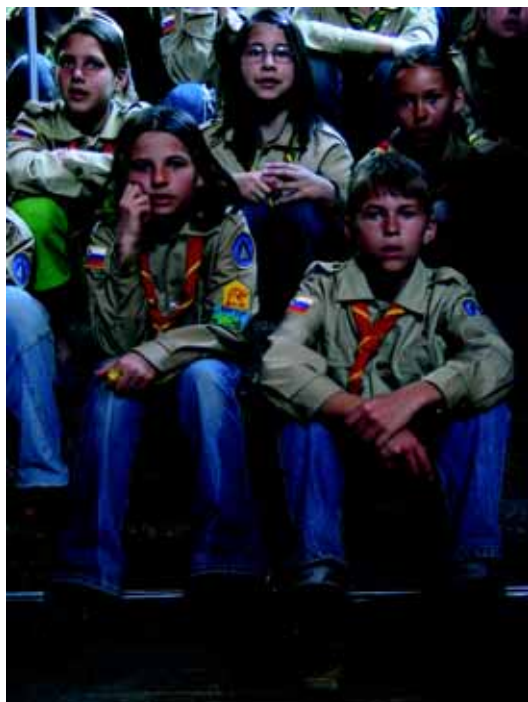
Druženje gre počasi h koncu. Ko naš častni gost iz dvorane stopi v beli dan, ga krepko preseneti špalir kakšnih dvestotih tabornikov in katoliških skavtov. Zaslišijo se glasni slovenski in švedski skavtski pozdravi ter vzkliki in ma-

hanje z rutkami v slovo. Kralj Gustav, ZDRAVO, ZDRAVO, ZDRAVO! In upamo na ponovno snidenje.

Po srečanju s kraljem so bili vtisi načelnika in starešine ZTS zelo pozitivni. Tomaž Strajnar - Blondi je bil mnenja, da je obisk kralja velika priložnost za predstavitev tabornišтва širši javnosti. "Redkokdaj se zgodi, da tako visok obisk pravzaprav zahteva tudi srečanje s skavti oziroma taborniki. Ker pa je švedski kralj častni predsednik Svetovne skavtske fundacije, so taka srečanja že tradicionalna. Obisk je bil zanimiv že zaradi tega, ker je prišlo veliko mladih in s tem smo dokazali, da je organizacija res v gibanju." je še dodal.

"Mislim, da je obisk švedskega kralja za promocijo slovenskega tabornišтва izrednega pomena in bo zagotovo pri-

pomogel k nadaljnjemu razvoju naše organizacije. Naj se na tem mestu še zahvalim vsem, ki so sodelovali pri organizaciji tega pristrčnega sprejema in poudarim, da je sodelovanje tabornikov in katoliških skavtov ob tej priložnosti potekalo na najvišjem nivoju." pa je bil zadovoljen tudi Mitja Lamut, ki je povedal, da je kralj Gustav ponovil svoje značilne besede "Enkrat skavt, vedno skavt!" in da je bil nad sprejemom ter nad množico, ki ga je pričakala ob odhodu, nadvse navdušen.

Kaj so nam povedali mladi pevci?

Tina, Anja, Katarina in Tilen, RaR, člani pevskega zbora, ki je zastopal barve ZTS:

Pobudnica, da smo se dobili, je bila Meti, odzvalo pa se nas je okrog 15 MČ-jev, GG-jev in PP-jev. Da smo se uglasili in uskladili s kitaro, smo se dobili na treh vajah in vadili taborniške pesmi: Bor do bora, Dviga plamen, Tam ob ognju našem in švedsko pesem ognju, ki smo jih tudi danes zapeli.

Dominik, Jure in Lojze, člani pevskega zbora ZSKSS:

V zborčku se nas je približno deset katoliških skavtov zbralo prav ob obisku švedskega kralja v Sloveniji. Zapeli in zaigrali smo (naš zbor ima še instrumentalno spremljavo - trobento in kitaro) skavtske pesmi: Odo čmrlju, Skavtski duh in Skavtsko pesem.

OD RODOV

Tina Zager,
Rod Pusti grad Šoštanj

Sodniški seminar 2004

V letošnjem letu se je v naši Koroško-šaleški regiji pojavila potreba po dopolnjevanju znanja vodnikov s področja sodnikov.

Znotraj rodu RPG Šoštanj smo se odločili in organizirali prvi sodniški seminar, da dopolnimo znanje in tako postanemo vzorni sodniki.

Sredi maja smo se v velikem številu zbrali v Belih Vodah, kjer smo preživeli zelo naporen in dela poln dan. Štartali smo zelo zaspamo, za kar je hitro poskrbel naš Sandi. Ko smo se končno zbudili se je vse skupaj začelo. Prestavili smo se v šolo in najprej pisali prestopni test, ki je mnogim delal hude, hude preglavice. Nato so se predavanja vrstila drugo za drugim. Po štirih predavanjih smo se razdelili v dve skupini (v bodoče sodnike na tekmovanjih medvedkov in čebelic ter gozdnikov in gozdoznic). Najboljša možnost je bila ta, da smo predavanja preselili na jaso pred šolo, v bližino bazena in gozda, kjer smo nadaljevali s praktičnim delom. Brez kosi-la in odmora pač seveda ne gre. Tako je sledil odmor in končno so nam pripeljali toplo in okusno kosilo. Vsak je napolnil svoj želodeček in tako lahko po-

slušal predavanja, ki so še sledila. Z vso naglico se je približeval konec dneva in s tem tudi zaključek seminarja. Z mišljenjem, da je vse za nami, so nas pošte-no prelisčili. Ko smo se vrnili pred šolo, nas je z nasmeškom na ustih in s testi v rokah pričakala Andreja. Teste smo na hitro rešili in tako opravili polovico seminarja. Drugo polovico pa bomo pokazali na tekmovanju, kjer bomo sodili tekmovalcem. Sledilo je še vrednotenje sodnikovanja. S pomočjo CD-jev, ki smo jih dobili, bomo snov utrdili in s kančkom truda postali sodniki, ki jim ni para.

Dan je kljub delu in učenju potekal zelo lahko, za kar se je potrebno zahvaliti potrpežljivim predavateljem, organizatorjem in ljudem, ki so poskrbeli, da se nismo učili na prazen želodeček. Naš prioriteten cilj je, da jim s pra-

vičnim sojenjem in prenašanjem znanja na ostale, povrnemo trud in delo, ki so ga vložili v nas. Ker smo bili nad seminarjem vznemirjeni in prijetno presenečeni, se bomo verjetno ob prvi priložnosti ponovno vrnili.

BODITE PRIPRAVLJENI!

Izkoristimo odprti prostor

Utrinek iz mednarodnega tečaja

Kaj je sploh "odprti prostor"?

Metoda, ki mešani skupini ljudi (mladih) omogoča demokratske pogoje za obdelovanje aktualne vsebine brez predhodnih priprav. Vzpodbuja dinamiko in aktivno udeležbo ter interaktivni proces, ki vodi v spontano vodenje in menjave vlog, zato je za mlade še posebej aktualna.

Mednarodni tečaj v Bohinju?

V organizaciji Zveze tabornikov Slovenije in pod pokroviteljstvom programa Mladina (akcija 5) je od 15. do 20. maja potekal mednarodni tečaj za moderatorje metode Odprti prostor. Na njem je sodelovalo 16 mladinskih delavcev iz šestih evropskih držav, ki so v sedmih dneh usposabljanja kar štirikrat pripravili "odprti prostor" in tako na najbolj neposreden način (skozi lastno izkušnjo) pridobivali znanje, spretnosti in izkušnje moderiranja te metode.

Kaj je bilo najbolj udarno?

V času tečaja so imeli udeleženci tudi "vročo vajo", saj so morali v ekstremnih okoliščinah pripraviti odprti prostor za dijake Gimnazije v Kranju. Priprava in izvedba je med tečajniki terjala največjo možno mero sodelovanja in organiziranosti, vrednotenje pa je pokazalo, da je bil odprti prostor dobro izveden, poleg tega pa so se nanj dobro odzvali tudi dijaki sami.

Kdaj bo pa naslednji odprti prostor?

Priložnost za udeležbo se ponuja že jeseni na NaBoju 2004, ki bo potekal 2. in 3. oktobra 2004. Predvidoma bo v petek, 1. oktobra pred samo akcijo potekalo tudi kratko uspo-

sabljanje za moderatorje odprtega prostora. Vabilo velja tudi zate.

ODPRTI PROSTOR (OPEN SPACE TECHNOLOGY)

Metoda je najbolj uporabna, kadar imamo aktualen,

Metoda ima štiri osnovna načela:

- Sodelovanje je prostovoljno (kdorkoli pride, je pravi).
- Sodelovanje je časovno neobremenjeno (kadarkoli se začne, je pravi čas).
- Ko ni več kaj povedati, sodelovanje zaključimo (ko je konec, je konec).
- Sodelovanje ne temelji na pričakovanjih (karkoli se zgodi, je edina stvar, ki se lahko zgodi).

udeležencem skupen in celovit vsebinski okvir (tema), v katerem se prepletajo pogledi, ideje in stališča različnih skupin ljudi, ki s svojim sodelovanjem sami oblikujejo in prevzemajo odgovornost za odločitve; ki jih ne moremo predvideti vnaprej vendar moramo do njih priti čim prej.

Metoda deluje na podlagi "Zakona dveh nog" oziroma mobilnosti - Kadarkoli lahko vstopiš ali izstopiš iz tematske skupine in se pridružiš drugi. Če te tema ne zanima ali se v njej ne počutiš več koristnega, je čas, da se pridružiš drugi (ali odideš na kavo). Metoda ima tudi čmrlje in metulje ter nasvet: **"Bodi pripravljen, da boš presenečen!"**

Tečaj Open space in Nature je uresničen ob podpori EU. Vsebina tega projekta odraža nujno stališča EU in NA Mladina, ki nista zanj kakorkoli odgovorna.

REPORTAŽA

Tomaž Hudomalj

Adventure race Slovenia 2004

Prestavljanje mej človeške vzdržljivosti

Ob lanski slovenski pustolovski premieri je bilo zadovoljstvo tistih, ki so vse skupaj pripravili, tistih, ki so tekmovali, in tistih, ki so bili zraven kar tako, veliko. Obenem pa je to pomenilo veliko obveznost za letos. Adventure race Slovenia 2004 je moral biti še boljši. Po petdnevnem druženju je ocena enotna - uspelo nam je!

Tokratni zapis s tekmovanja, ki ga takole pesniško radi poimenujemo preizkušnja vzdržljivosti in moči, bomo strnili v šest kratkih zgodbic.

Tekmovanje ARS 2004 je uspelo po vseh pravilih opraviti z 260 kilometri

gorskega kolesarstva, plavanja, pohodništva, gornišтва, vzpenjanja in spuščanja po vrvi, kajakaštva in jamarstva. Vsaka zgodba je pravzaprav košček pustolovskega mozaika, ki ga lahko sami sestavite, kakor želite. Kar sledi, je bil

Adventure race Slovenia 2004 ...

Šaleška dolina, Koroška, Pohorje

34 ekip iz dvanajstih držav je tekmovalo tri dni in dve noči. V čim kraj-

šem času so morali v polni sestavi (mešana štiričlanska zasedba) priti do cilja mimo 20 kontrolnih točk. Letošnja izvedba slovenske pustolovščine je 140 avanturistov vodila vse do Pohorja. In prav ta skrajni vzhodni del je bil za večino tekmovalcev najtežji. Kar "pekel Pohorja" smo ga poimenovali. Tudi traser proge Andrej Bračič je vedel, da bo zadnji odsek najtežji, tekmovalci pa so celo dejali, da je zadnji del samo za norce.

Najvišja točka proge je bila Peca (2125 metrov), odsek jamarstva se je dogajal v rudniku Mežica, kakajštno na Dravi med Dravogradom in Vuzenico, plavanje na Velenjskem jezeru, spuščanje po vrvi pa v Burjakovih stenah. Končna ocena proge je bila zelo pozitivna. Poleg razgibanosti pa so predvsem tekmovalci iz tujine ogromno pohval namenili tudi fantastični slovenski pokrajini.

Solidarnost brez meja

Petek. Ura: nekaj pred polnočjo. Na kontrolni točki številka 6 je obtičala ekipa lanskih zmagovalcev Sleepmonsters.com. Razlog? Velike težave njihove tekmovalke Fione Paterson. Zaradi domnevnih težav s podhladitvijo so jo morali s helikopterjem odpeljati v ljubljanski klinični center. Ob koncu so zdravniki ugotovili, da je šlo le za nekoliko hujše želodčne težave. In Fiona je bila že v soboto zvečer spet v Velenju. Zgodba, ki je spremljala to nesrečo, pa je bila zgodba športnem duhu in solidarnost. Ekipa No limits (ali po slovensko brez meja) je ostala na KT 6 in pomagala Fioni, nato pa zgrešila limito na KT 7. Ravnanje, za katerega jim je organizator ob koncu namenil nagrado za fair-play. Sleepmonsters pa so nagradili tudi kontrolorja na Peci. Franc in Marjeta Sirše sta bila kljub

mrazu ves čas z njimi in urejala vse potrebno. Popularna Ata in mama Sirše sta si tako prislužila ogromno simpatij.

Pustolovska avantura

Naslov se zdi morda nesmiseln, z njim pa je avtor tega besedila želel samo poudariti nemogoče pogoje za tekmovanje prvi dan. Tekmovalci so začeli v precej oblačnem vremenu, že po prvem skoku v vodo na Velenjskem jezeru pa je začelo močno deževati. Dež je nato karavano ARS 2004 spremljal vse do Pece. Tam ga je zamenjala megla. Razmočene karte in mraz sta bila glavna razloga za nejevoljo povsem na začetku. Nekateri so morali precej improvizirati, da se jim je uspelo prebiti do sobote, ko je vreme pokazalo tudi svoj lepši obraz. Takrat pa sta zobe pokazala proga (še enkrat se spomnimo "pekla Pohorja") in utrujenost ...

Poljska pustolovska izjemnost

Omenili smo že, da je tekmo končalo deset ekip. V cilj jih je prišlo še vsaj deset, a so bodisi izpustili katero izmed kontrolnih točk bodisi na poti "izgubili" katerega izmed članov ekipe.

Prva ekipa je na cilj prišla ob precej nenavadni uri. V nedeljo zjutraj ob treh in deset minut. Zmagovalno četverico je pričakalo kakšnih petdeset ljubiteljev pustolovstva, ime ekipe pa je Hellmann Salomon Adventure. Dekle in fantje prihajajo s Poljske v podobni zasedbi pa tekmujejo že pet let. Uigranost torej ni problem. "Je pa bil ob koncu problem zaradi Slavekove poškodbe noge," je takoj ob prihodu v cilj dejal vodja ekipe Maciek Olesinski. "Zato je še kar sreča, da je odpadlo ženarjenje v Lipju, kajti Slaveku bi bilo precej težko. Sicer pa se je izšlo odlično. Bolje ne bi moglo." Tudi drugo uvrščeni so kar sijali od sreče. Lansko preizkušnjo so končali na

tretjem mestu, letos so predstavniki Češke na drugem mestu. Ekipa Salomon/Opavanet Czech Adventure. Mesto so v primerjavi z lani zamenjali s slovensko ekipo. Lani so se imenovali GRS Celje, letošnja ekipa v identični sestavi pa DUMO-ŠAO Velenje.

Tudi adventure race ima svoje zvezdnike

Eden tistih je tudi Maciek Olesinski. Karizmatični kapetan zmagovalne ekipe Hellmann Salomon Adventure je kljub 27 letom na pustolovskih tekmah že zelo izkušen. Dvakrat je s poljsko ekipo dobil tudi tekmo na sosednjem Hrvaškem, kjer je letos slavil kot član ekipe Osiguranje Zagreb. Ostali tekmovalci ga zelo spoštujejo, fant je neprekosljiv v orientaciji, pomembno pa je tudi, da mu sotekmovalci "slepo" sledijo in povsem zaupajo. Tudi v odnosu do ostalih je sproščen, zabaven in vedno pripravljen na šalo. Pravi vodja in re-

snično pravi pustolovec. In še nekaj - njegovo ime Angleži težko izgovorijo, zato mu pravijo kar Magic. Simbolično ...

Komaj čakam ARS 2005!

Drugo slovensko pustolovsko tekmo je znova vzorno organiziralo društvo tabornikov Rod Jezerski zmaj Velenje. Tekmovalci in spremljevalci niso skoparili s pohvalami, znova pa je vse skupaj določeno breme za prihodnjo izvedbo. Dirka mora biti še boljša! Ideje za Adventure race Slovenia 2004 so že v glavah organizatorjev. A najprej sledi počitek. Po poletnem oddihu pa snovanje nove velike pustolovščine. In čisto za konec - ARS ni samo športno tekmovanje, ARS je v veliki meri tudi druženje in spoznavanje ljudi. Ki se nato v Slovenijo radi vračajo, in o deželi na sončni strani Alp lepo govorijo tudi doma. Dobra promocija, ni kaj.

Eduardo Missoni

ob prvem srečanju s predstavniki svetovnega komiteja

5. April 2004 - Novi vodja Svetovne skavtske organizacije postavlja izziv

Ženeva, Švica: "Z več kot 28 milijoni skavtov iz skoraj vseh držav sveta smo v enkratnem položaju, s katerim lahko zgradimo boljši svet. Moj cilj je pomagati vsem skavtom, da se zavedajo te odgovornosti in jo razumejo," je povedal dr. Eduardo Missoni, novi generalni sekretar Svetovne skavtske organizacije.

Dr. Missoni je 1. aprila letos, ko je postal generalni sekretar Svetovne skavtske organizacije, s temi besedami nagovoril Svetovni skavtski komitej, izvoljene voditelje te največje mladinske prostovoljne organizacije.

"Če hočemo spodbuditi skavte k spremembam in gradnji miru, moramo biti močnejši, bolj učinkoviti in bolj dinamični. Skavti so državljani sveta, ampak njihova dejanja se začnejo pri polnem sodelovanju na lokalni ravni. To je bil temeljni koncept skavtstva od

njegove ustanovitve 1907, vendar moramo sedaj s približevanjem stoletnici reorganizirati naše delovanje, da bomo zgradili miroljuben svet s poudarkom na socialni pravičnosti, okolju in humanizaciji globalizacije. Skavti že sedaj veliko delajo na teh področjih, vendar lahko naredijo še več. Spretnosti in vrednote, ki se jih učijo v tej organizaciji sedaj, bodo podlaga za takrat, ko bodo postali vodje prihodnosti."

"Bolj kot kdaj koli mladi ljudje hočejo postati protagonisti pri gradnji boljšega sveta. Skavti imajo edinstveno priložnost s tem, da delajo skozi globalno mrežo. Recimo: Izzovi svet, naredi ga boljšega - bodi skavt!"

Dr. Missoni, 49, je doktor medicine, ki je gradil svojo kariero v mednarodnih kooperacijah in razvoju, bil je eden vodilnih v italijanski državni zdravstveni organizaciji pri programih v Latinski Ameriki in Saharski Afriki. Ima veliko izkušenj pri razvoju dela z mladimi iz različnih kultur. Poučuje na Bocconi University Management School v Milanu.

Njegovi cilji so tudi razvijanje močnejšega partnerstva med skavtstvom in akademstvom, korporativnim sektorjem, vladami, drugimi civilnimi organizacijami in sistemom Združenih narodov ter zagotoviti skavtstvu ugled, ki si ga zasluži.

Med zasedanji je komitej Svetovne skavtske organizacije delal na globalni skavtski strategiji, operacijskih načrtih, ki jih je predstavil dr. Missoni in pregledal priprave za praznovanje stoletnice skavtstva leta 2007, katerega glavni program je "Darila za mir", ki se bo začel v naslednjem letu.

Več informacij o Dr. Missoniju lahko poiščete na

http://www.scout.org/front/secgen_e.shtml

Kontakti:

Mark Clayton, Director of Public Relations and Communication
World Organization of the Scout Movement

mclayton@world.scout.org

+41 22 705 1010

REPORTAŽA

Egon Benčič za RJS Izola

Bičikleta žur

Prvi bičikleta žur v Evropi

Izolski taborniki smo letos dvanajstič zapored pripravili že tradicionalno tekmovanje Bičikleta žur, ki je kot že besedi sami povesta, mešanica pedaliranja in dobre zabave po primorskih klancih in dolinah z vložki vseh mogočih, to leto še posodobljenih, neumnosti. Tekmovalce tako ni pričakala samo običajna kolesarska proga, ki jo je bilo potrebno prevoziti v času, ki se je tekmovalcem zdel najbolj primeren, ampak tudi obilica nalog na kontrolnih točkah, kjer so tekmovalci malodane reševali vse svetovne probleme in težave.

KT 1 - Pajkova mreža

Kam pa zdaj?

S štarta v Jagodju nad Izolo so se podali na pot, ki se jim je zoperstavljala z ogromnimi količinami blata in množico betul ob progi, katerih obisk je bil ravno toliko pomemben kot obisk kontrolnih točk. Na kontrolnih točkah smo tekmovalce soočili z vsako leto hujšimi psihičnimi in drugimi napor, saj je bilo tokrat potrebno reševati zapletene naloge, kot so krpanje zračnice, izdelati kolo iz žice, zaužiti prekomerno količino higiensko spornih palačink, ...

Začetek Hitrostne etape

Blato? ... Kje?

Da ne bi izostala tudi duhovna komponenta sodelujočih, so ekipe med samim tekmovanjem pisale tudi poezijo in skladale pesmi, nato so to tudi lastnogrlno zapele. Na žalost pa interpretacija prve pomoči v življenjsko kritičnih situacijah ni prisilila večine nastopajočih v čimbolj teatralno večerno predstavitev svojih poezij ... Dokaj dobro so se ekipe vseeno odrezale pri poznavanju obalne problematike (ŽOM) ter flore in favne, saj je velika večina ekip uspešno ugotovila, da morsko bitje, ki proizvaja električne sunke ni krška postrv, temveč električni skat.

Na hitrostni etapi so ekipe ugotovile, da poleg Toura du Frans in Toura de Itali obstaja tudi Tour du blato, ki je seveda slovenska regionalna zadeva in zato malo manj znana, kar pa ne pomeni, da kaj manj naporna.

Gastronske veščine so ekipe preizkusile na cilju, kjer je bilo potrebno čim bolj speči ter aranžirati polnjene kalamare. Glede na pristop in kvaliteto serviranih krožnikov a la karte, lahko mimo rečem, da se je taborniška koča za nekaj ur uvrstila v sam vrh primorske kuhinje. Majhni mojstri velikih idej pa so le-te potem enostavno odnesli s seboj domov ...

No zvečer pa, ... saj vsi vemo zakaj se pride na Bičikleta žur: po podelitvi nagrad, ki nikakor niso bile bagatelne, je sledila (resnici na ljubo) na žalost bolj sramežljiva predstavitev poezij, nato pa obilica dobre primorske ribje hrane, ki smo jo do konca pospravili, saj je zelo teknila zaradi svoje brezplačnosti. Iz neznanih razlogov se nam je tukaj povečala udeležba Gorenjcev.

Polona in Vesna iz Il. Bistrice kažeta svoj izdelek

V taborniških vrstah imamo tudi umetnike ...

Ob ognju, ki nam je ogrel srce, dušo in za silo omilil kolesarske bolečine, se je kot ponavadi kakšno reklo v družbi starih kolesarskih soborcev in prijateljev in seveda obvezno pokramljalo o tem, kakšne neumnosti nam bo prinesla naslednja Bičiketa. In Bičikleta bo, čeprav trinajsta, bo za tiste najbolj vraževerne pretvorjena v štirinajsto, tako da ne bo kakšnih izgovorov v slogu saj mi bi, ma nas skrbi ...

Nov prehodni pokal

Zaslužena malica ...

Kolesarji in soborci, vidimo se na trinajsto/štirinajsti Bičikleti !

Julij

1924

V Žirovnici so pripravili drugi slovenski skavtski tabor.

1925

Hinko Pajer uvede v slovensko izrazoslovje izraza "tabornik" in "taborništvo", ki naj bi označevala gibanja kot skavtsvo, gozdovništvo ipd.

1934

V Mariboru organizirajo tretji vseslovenski župni tabor.

Opravičilo

Uredništvo Tabora je bilo opozorjeno na napako, ki je nastala v prejšnji številki Tabora pri članku *Feštilna zasedba Tivolija uspešna*.

Avtor vseh fotografij v članku je Blaž Verbič, ki je prav tako avtor fotografije na naslovnici Tabora 5/6.

Za napako se vsem opravičujemo.

Meta Penca

S povprečjem ne smemo biti zadovoljni

Kar nekajkrat sem bil priča razgovorom, kjer so starši naših članov ali pa kar sami člani dejali, da jim ni do tedenskih vodovih srečanj. Češ tam se nič zanimivega ne dogaja, igramo nogomet, med dvema ognjema, pozimi pa igramo karte in barvamo delovne zvezke. Se slabše kot v šoli.

Verjamem, da ni tako povsod. Pa vendarle, če so to lahko kasneje razlogi, da se nekateri odtujijo organizaciji, je temu potrebno v naši organizaciji posvetiti več pozornosti. Najti je potrebno predvsem odgovor na vprašanje, zakaj se nam to dogaja?

Kar sam po sebi se mi ponuja odgovor, da temu ne bi bilo tako, če bi naše vodje bolje usposobili, da bi v našem osnovnem programu našli več zanimivosti za približno štirideset vodovih srečanj, ki jih morajo pripraviti in izpeljati s svojimi člani prek leta. Vsak naš član povprečno preživi v organizaciji dobrih pet let. To pomeni, da mora biti dvesto srečanj tako dobro pripravljenih, pestrih ter zanimivih, da jih ti ne bi odvrčali od organizacije, da bi si taborništvo tudi kasneje vzeli za način življenja in da bi v taborniški organizaciji ostali več od povprečnih petih let.

Marsikdo je očitno s tem povprečjem kar zadovoljen. Pravijo najbrž, otroka smo za pet let odtegnili od vse bolj zastrašujoče ulice. Pa smo v taborniški organizaciji lahko zadovoljni s tem.

Verjetno delim odgovor z mnogimi, da ne moremo in smemo biti s tem zadovoljni. Potrebno je močno zavihati rokave na vseh področjih dela, da se to poprečje izboljša v prid organizaciji in otrokom v njej. Potrebno je mladim, ki vodijo ta vodova srečanja ponovno odkriti privlačnost izvajanja taborniških veščin in skozi to tudi vseh stopenj programa, privlačnost taborniških mnogobojev in drugih tekmovanj, pohodov, bivakiranj, zimovanj in taborjenj ter drugih akcij, ki žal zamirajo. Nekdo bo rekel, pojavljajo se nove bolj atraktivne akcije. Res je in če najdemo moči za nove najdemo tudi moči za prilagoditev vseh tistih, ki so mnogim taborniškim generacijam lepšale pestra in zanimiva taborniška leta. Tudi dejstvo, da so v ponekod že sprevideli to in pripravljajo bogate vodniške tečaje, spreminjajo in dopolnjujejo ter prilagajajo pravila tekmovanj dokazuje, da s stanjem, kakršno je, ne moremo biti zadovoljni.

MEDNARODNE STRANI

Matic Stergar

Lepo pozdravljeni. Končno imamo, po vseh mukah, nekaj sonca, ki nam je v veselje in nam omogoča ležerno posedanje v kakšni kavarni in zgolj - uživanje. Prihaja pravo poletje in z njim počitnice. Ker sem prepričan, da ste redno brali Tabor in tole kolumno, vam v tej predpoletni številki ne bom še enkrat našteval, kam vse bi lahko šli med poletjem s taborniki, ampak vas bom še enkrat spomnil, kdo vse pride k nam, še prej pa vam povem, kaj vse smo izvedeli v Angliji na izvidnici za EuroJam.

V takih iglujih smo bili nastanjeni predstavniki nacionalnih delegacij - vsak v svojem :-)

Šli smo torej v Anglijo: Maj, Jure, Emil in moja malenkost kot predstavniki Slovenije. Pot do Londona je danes tako lahka in poceni. Kratka pot do Celovca, vkrcanje na letalo ene od ugodnih linij in komaj dobro prelistaš časopis, že pristanesh. Kot bi se peljal na Krk... Namenjeni smo bili v Gilwell park blizu Londona, dom taborništva, kjer je med enajstim in trinajstim junijem potekala prireditev EuroWham, na kateri smo se zbrali predstavniki mnogih evropskih držav, da izvememo kar največ podrobnosti o evropskem jamboreeju in imamo s tem možnost zelo dobro pripraviti svoje nacionalne odprave nanj. Organizatorji so nas zelo tople sprejeli in nas skozi delovno zelo intenzivno soboto popeljali skozi najvažnejše programske elemente jamboreeja, šli smo na izlet na

prizorišče, v Hylands park, popoldne pa smo imeli še delavnice, kjer smo lahko predstavniki posameznih delegacij poklepetali s taborniki zadolženimi za program pa starešino in načelnikom. Za trenutek bi se rad vrnil k prizorišču. Ljudje, to je čisto razkošje! Predstavljajte si klasičen angleški park s skoraj kot za golf negovano travico in posameznimi hrastovimi drevesi vmes. Čudovito! Sicer pa: pogledjte sliko!

S filozofskimi načeli in cilji jamboreeja vas na tem mestu ne bi obremenjeval, bi vam pa na kratko predstavil glavne elemente programa. Prva bo najbrž najbolj zaželenja. To je "gilwellska avantura" - ena od dislociranih programskih aktivnosti, ki bo poskrbela za dvig ravni adrenalina udeležencev. Primerjamo jo lahko s progo preživetja, le da bo tu-

Na tem prostoru bomo drugo leto taborili. Je skoraj kot igrišče za golf

Takole sva se z Juretom rokovala - z vzhoda na zahod

kaj še veliko več. Druga je "Euroville" - šest prizorišč na samem tabornem prostoru, ki so imenovana po morjih, ki obkrožajo Evropo. V vsakem izmed njih se bodo države lahko predstavljale v smislu kreativnih dejavnosti, ročnih spretno-

Naša delegacija na londonski znamenitosti - Emil je slikal

sti, športa, tehnologije ter kulturnega in globalnega razvoja. Tretja je "Globalna razvojna vas" - tudi na prizorišču jambooreeja. Tu bodo lahko udeleženci poglobljeno raziskovali nekatere najbolj pereče svetovne probleme in njihovo navezanost na Evropo. To so glavne tri; zraven pa spadajo še "izbirne cone", kjer bo na voljo mnogo aktivnosti povezanih z najnovejšo tehnologijo, pa večerni programi, akcije namenjene pomoči lokalni skupnosti in praznični dan.

To je le nekaj drobcev, ki vam lahko dajo jasnejšo sliko o vsem, kar se bo dogajalo. Jaz pa se, za poletje, od vas poslavljam z željo, da se boste odločili in šli z nami na EuroJam 2005.

Družaben večer z mednarodno ekipo po napornem dnevu

Kdo vse pride k nam to poletje?

- V juliju prideta dva kontingenta Ircev, ki bodo osvajali t.i. explorer belt
- Prav tako v juliju pride k nam tudi velika skupina nemških tabornikov, ki se bodo, po obveznem ogledu naših lepot, utaborili v Cerknici
- V drugi polovici avgusta pride k nam večja skupina angleških tabornikov, ki se bodo ukvarjali predvsem z vodnimi športi

Če jih želite obiskati ali z njimi sodelovati, za vse informacije kontaktirajte krokodile.

TABORJENJA ...

Tudi letos vam ponujamo celo paleto taborov, ki jih organizirajo rodovi iz zahodnega in obalnega dela naše države. Upamo, da bodo tiste, ki se še sprašujete, kje bi preživeli letošnje poletje, pritegnile fotografije iz prejšnjih let. Lepe pozdrave!

Južnoprimorski in notranjski rodovi

datum taborjenja kraj

kontaktna oseba

RKJ SEŽANA

10. - 18. 7. 2004 Žaga

Polona Rožman (031 663 596)

RSR IL. BISTRICA

17. - 25. 7. 2004 Ribčev Laz

Gregor Kovačič (041 290 267)

RKV POSTOJNA

20. - 27. 7. 2004 Čezsoča

Sašo Petrovič (031 689 703)

PR KUTEŽEVO

23. - 31. 7. 2004 Gornji Grad

Grlj Borut (041 329 433)

RSM PIRAN

11. - 23. 7. 2004 Ribčev Laz

Janez Urevc (051 362 961)

RMV PORTOROŽ

5. - 18. 7. 2004 Zajelšje (Brkini)

Miha Bejek (031 782 657)

RJS IZOLA

18. - 24. 7. 2004 Vrzenec

Marjan Makuc (041 590 746)

RJS CERKNICA

1. - 12. 8. 2004 Podgozd (Krka)

Jan Petrič (041 566 595)

RBJ PRADE

19. - 31. 7. 2004 Kokarje

Marko Božič (041 373 035)

RMV TRST-GORICA

12. - 26. 7. 2004 Zgornja Kolpa

Marjetica Možina (00393384799451)

Severnoprimorski rodovi

datum taborjenja kraj

kontaktna oseba

RMB AJDOVŠČINA

24. 6. - 4. 7. 2004 Sv. Palegrin, Umag

Tadej Beočanin (031 340 678)

RAJ CERKNO

9. - 18. 7. 2004 Podgozd (Krka)

Domen Uršič (031 247 090)

ROŽ DESKLE

20. - 30. 7. 2004 Puntizela (Hrv.)

Božo Lovišček (041 902 620)

RSK IDRIJA

24. - 7. 8. 2004 Karigador (Hrv.)

Tina Peternelj (051 417 206)

RSM NOVA GORICA

12. - 23. 7. 2004 Podgozd (Krka)

Matjaž Šajn (041 419 802)

RKJ SPODNJA IDRIJA

16. - 26. 7. 2004 Umag (Hrv.)

Jože Podobnik (041 708 432)

RP TOLMIN

10. - 24. 7. 2004 Fjorini (Hrv.)

Tjaša Kanalec (041 269 756)

REPUBLIŠKO ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE - ROT 2004

Organizator: Zveza tabornikov Slovenije

Soorganizator: Rašiški rod

Kraj tekmovanja: Ljubljana z okolico

Datum tekmovanja: 24. do 26. september 2004

Zbor ekip: Petek, 24. septembra ob 17.00 na igrišču pri Policijski akademiji v Tacnu. Prijave potekajo od 16.00 do 16.45 ure, kjer preda predstavnik enote vodstvu tekmovanja poimensko prijavo ekipe skupaj z osebnimi dokumenti, veljavnimi članskimi izkaznicami, zdravstvenimi karticami in zdravniškimi potrdili.

Zaključek tekmovanja: Nedelja, 26. septembra, predvidoma ob 17:00 (po kosilu).

Prevozi: Priporočamo lasten prevoz, možen pa je tudi prevoz z mestnim avtobusom. Zemljevid ter vozne rede si lahko ogledate na spletni strani (<http://rot.rutka.net>).

Namestitev: Tekmovalci bodo nameščeni v šotorih, zato morajo ekipe prinesiti s seboj šotore, spalne vreče, ležišča in drugo opremo, ki jo potrebujejo za bivanje v naravi in tekmovanje.

Prehrana: Organizator zagotovi prehrano v petek zvečer in v nedeljo kosilo ter sestavine za obrok na bivaku. Za ostalo prehrano (dva zajtrka, prehrana na poti) morajo ekipe poskrbeti same.

Pri zagotovljeni prehrani bo organizator omogočil vegetarijansko prehrano, če bo za člane ekipe tako navedeno na prijavnici.

Kategorije: Ekipa šteje 5 članov, tekmuje se v kategorijah popotnic, popotnikov, grč, grčic ter letos tudi v kategoriji zunanjih tekmovalcev (več informacij na spletni strani ROT-a). Tekmuje se po propozicijah ROT-a, objavljenih v TP Mnogoboji (ZTS, april 1999).

Štartnina in prijave: Za vsako ekipo znaša štartnina:

16 000* SIT, če se prijavite do 6. septembra

18 000* SIT, če se prijavite do 13. septembra

20 000* SIT, če se prijavite do 20. septembra

V štartnino so vključeni stroški organizacije ROT-a, prehrana za udeležence, našitki za ekipe ter nagrade za najboljše ekipe.

*Organizator si pridržuje pravico do podražitve štartnine za največ 1000 tolarjev. V primeru, da bo do podražitve prišlo, bo novica znana najkasneje 24. avgusta.

Veljavna prijava vsebuje prijavnico (V POROD-u ter na spletni strani <http://rot.rutka.net>) za vsako ekipo posebej in fotokopijo potrdila o plačani štartnini. Štartnino nakažite na transakcijski račun ZTS, 02010-0014142372 (odprt pri NLB d.d.) ter obvezno dodajte sklic na številko **10301 + šifra rodu**. Veljavne prijavnice morajo prispeti najkasneje do 20. septembra na naslov: Urška Bergant, Šmartno 41, 1211 Ljubljana - Šmartno. Pošljete jih lahko tudi po elektronski pošti (urska.bergant@rutka.net), vendar mora prijavo opraviti načelnik ali starešina rodu.

Ekipe se lahko odjavijo:

- do 13. septembra in se jim v tem primeru vrne polna štartnina
- od 14. do 20. septembra in se jim v tem primeru vrne polovična štartnina.

Po 20. septembru organizator štartnine ne vrača.

Ostale informacije: Naslov tematskega testa: "Šmarna gora". Literatura oziroma gradivo bo dostopno na spletni strani (<http://rot.rutka.net>).

- Večino informacij: <http://rot.rutka.net>
- Urška Bergant - prijave; e-mail: urska.bergant@rutka.net; telefon: 041 482 287
- Gregor Traven - vodja tekmovanja; e-mail: gregor.traven@guest.arnes.si; telefon: 041 877 901

NAROČAM REVIVO TABOR

IME IN PRIIMEK: _____

ROD: _____

ULICA: _____

POŠTNA ŠTEVILKA IN KRAJ: _____

NAROČNIKOM PRIZNAMO 20% POPUSTA!

Pošljite na ZTS - Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana

PRIJAVNICA

Republiško orientacijsko tekmovanje
Ljubljana 24., 25. in 26. 9. 2004

ROD: _____

IME EKIPE: _____

KATEGORIJA (obkroži): PPm PPž Gm Gž

VODJA EKIPE - IME IN PRIIMEK: _____

NASLOV: _____

TELEFON + GSM: _____

E-MAIL: _____

*Število vegetarijancev v ekipi: _____

Člani rodu se bodo na tekmovanju vedli v skladu s prisego in taborniškimi zakoni.

Žig

Podpis načelnika oz. starešine rodu:

POTRDILO

Člani ekipe (ime ekipe in rod): _____

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Načelnik oz. starešina rodu potrjuje, da tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost.

Žig

Podpis:

Prijavnico in potrdilo pošljite skupaj s fotokopijo nakazila štartnine na naslov:

Urška Bergant

Šmartno 41

1211 Ljubljana - Šmartno

Če se boste prijaviili preko elektronske pošte (to stori lahko le načelnik ali starešina rodu), pošljite prijavnico in zgornje potrdilo skupaj s poskeniranim nakazilom ali pa fotokopijo nakazila ločeno po navadni pošti. **Prijava velja samo z nakazano štartnino!**

V primeru odjave do vključno 13. septembra vrača organizator celotno štartnino. V primeru odjave do vključno 20. septembra je ekipa upravičena do vračila polovice vplačane zneska. Po tem datumu štartnine ne vračamo. Odjavite se na istem naslovu kot prijavite (glej zgoraj).

Plačilo štartnine:

Na račun Zveze tabornikov Slovenije:

02010-0014142372, sklic **10301 + šifra rodu**

do 6. septembra: 16 000 SIT

do 13. septembra: 18 000 SIT

do 20. septembra: 20 000 SIT

Povabilo za sodelovanje pri organizaciji akcij na državnem nivoju v letu 2005

V letu 2005 Zveza tabornikov Slovenije predvideva organizacijo naslednjih akcij na državnem nivoju:

- **KREARTA** - kreativna delavnica (spomladi)
- **FORUM MLADIH** - forum za starostno skupino PP (spomladi)
- **DRŽAVNI MNOGOBOJ** za vse kategorije (od 17. do 19. 6. 2005)
- **EXPLORER BELT** - popotovanje za starostno skupino PP (poleti)
- **ETNOSTEP** - etnološko raziskovalni tabor (poleti)
- **ROT** - Republiško orientacijsko tekmovanje (od 23. do 25. 9. 2005)
- **NaBoj 2005** - srečanje vodij (od 7. do 9. 10. 2005)

Za navedene akcije vabimo k soorganizaciji taborniške rodove, občinske ali območne organizacije ZTS.

Zakaj sodelovati pri organizaciji akcije na državnem nivoju?

- zaradi krepite občutka pripadnosti organizaciji (povezanost članov v rodu)
- zaradi promocije taborniške dejavnosti v lokalni skupnosti (možnost financiranja s strani občine, sponzorjev, prepoznavnost v lokalnem okolju)
- zaradi preizkusa organizacijskih sposobnosti, prakticiranja timskega dela in prevzemanja nalog in odgovornosti posameznih članov (izziv in samopotrjevanje, reference)

In zakaj razmišljati že danes?

- ker je potem dovolj časa za pripravo načrta in kandidature za občinska finančna sredstva (razpisi v občinah so ponavadi v oktobru in novembru)

Pogoji za soorganizacijo so predvsem ustrezen prostor oz. pogoji za izvedbo akcije in zadostno število usposobljenih človeških virov za izvajanje aktivnosti povezanih z organizacijo.

Prednost pri izbiri bodo imeli tisti soorganizatorji, ki bodo poleg navedenega lahko v izvedbo vključili lokalno skupnost, zagotovili zanimiv spremljevalni program in medijsko pokritost aktivnosti ter podporo občine, donatorjev in sponzorjev.

Organi ZTS bodo pri organizaciji nudili aktivno podporo. Vse, ki so vas navedeni razlogi vzpodbudili k organizaciji katere od navedenih akcij pozivamo, da se javite na povabilo.

V vlogi opredelite:

- a) podatke o soorganizatorju, vodstvo, odgovorno osebo,
- b) predviden kraj izvedbe akcije,
- c) predviden načrt priprave in izvedbe aktivnosti,
- d) grobi pregled predvidenih stroškov in predlog za pokritje stroškov.

Vlogo na razpis pošljite najkasneje do 30. septembra 2004. Vse prijave bo obravnaval programski kolegij in vlagatelj najkasneje v roku enega meseca obvestil o izbiri. Komisija za program ZTS

V SPOMIN

Inika

V torek 15. 6. 2004 smo se ptujski taborniki poslovili od naše dolgoletne tabornice Anice Kvas- Predikaka - INIKE. Svoje taborniško poslanstvo je pričela že v mladih letih. Sodelovala je pri ustanavljanju takratnega mladinskega gibanja oz. kasneje odreda, ki je učil in deloval po taborniških zakonih, šegah in navadah. Veliko tabornic in tabornikov je, ki nas je naučila vrednot kot so poštenost, vztrajnost, iznajdljivost, nesebičnost in poštenje, za kar smo ji danes vsi hvaležni. V Kvedrovem rodu je vestno opravljala naloge blagajničarke. Za svoje delo je prejela nagrade in priznanja, največje priznanje pa smo mi njeni taborniki, za katere je žrtvovala svoj prosti čas.

Draga Inika, iskrena hvala za vse!

Rafael Kalan - Albatros

Starešina je taborniku vzor, duhovni vodja. Rifle je bil kot dolgoletni vodja Zmajevega rodu še precej več, postal je sinonim za Zmaje. Staro šolo pravega asketskega taborniškega življenja je povezoval z novim. Razumel je stvari, prepričan je bil v spremembe, ki jih naša organizacija potrebuje in svojemu prepričanju sledil. Vzgoja novih vodnikov v okviru Mestne zveze tabornikov Ljubljana, je postala eden od njegovih številnih izzivov. Kot so bile stene in hribi, o katerih je navdušujoče pisal tudi za revijo, ki jo imate pravkar v rokah. Alpinizem in taborništvo je povezal, ko je tudi najmlajšim članom predaval o hribih, njihovih pasteh in lepotah. Tako so skozi leta njegovega dela nastajale številne Rifletove modrosti, ki so sčasoma postajale taborniški pregovori. Nikoli jih ne bomo pozabili. Nasveti, pogovori in zgodbe, ki so postale del vsakdanjega življenja. Naj se tokrat spomnimo samo na Zmajem najbolj znano reklo, kako so v starih dobrih taborniških časih, ko je bilo vse drugače, na predhodnici s čajno žličko kopali jamo za jambor.

Kamilo – Milko Ferenčak

V maju so se na Hrvaškem taborniki poslovili od Kamila - Milka Ferenčaka. Bil je eden od ustanoviteljev taborništva na Hrvaškem. Kljub temu, da je bil invalid, saj je bil kot petnajstleten v igri žrtev eksplozije bombe, je s svojo energijo in dobro voljo vplival na svoje taborniške kolege. Vedno je bil pripravljen na akcijo in probleme je reševal brez odlašanja. Užival je v vlogi tabornika in tudi, kadar so se nad njim zbirali temni oblaki, taborniške uniforme ni pustil v omari. Več let je bil urednik strokovnega lista za vodnike "Izvidjač" in sodeloval je pri drugih publikacijah, ki so hrvaško taborništvo pomagale postaviti na noge.

Milko je bil človek, ki je s svojim žarom, srcem in predanostjo veliko storil za hrvaško taborništvo, temu pa se pridružujemo tudi slovenski taborniki, saj je bil med drugim tudi dolgoletni sodelavec našega Tabora.

"MLADI IN ŠPORT V TABORNIŠTVU"

Evropsko leto izobraževanja skozi šport

Rdeča nit letošnjih aktivnosti v povezavi s Tednom vseživljenjskega učenja je Mladi in šport v taborništvu.

Razvoj mladega človeka skozi športne aktivnosti je pomemben del celostne vzgoje mladega človeka v taborništvu. Športno udejstvovanje mladih presega okvire taborniške organizacije; mladi se s športom srečujejo tako v šoli pri pouku športne vzgoje, razvijanje športnih panog pa predstavlja tudi pomemben del njihovih prostočasnih dejavnosti. Mladi skozi šport krepijo zdravje in psihofizične sposobnosti - krepijo duha in telo.

Taborništvo kot odgovor na te potrebe preko celega leta ponuja številne aktivnosti (tekmovalna, izlete, taborjenja in zimovanja), katerih sestavni del so tudi športne aktivnosti (orientacija, lokostrelstvo, odbojka, kolesarjenje, smučanje, plavanje...) in pri katerih mladi z veseljem sodelujejo.

Športne aktivnosti predstavljajo tudi priložnost za vzgojo v smislu razvijanja vrednostnega sistema (npr. strpnost, poštenost), veščin (npr. timskega dela, vodenja, prevzemanja odgovornosti) in drugih vidikov, skozi katere v taborništvu dosegamo celostno vzgojo mladega človeka.

tvu.rutka.net - taborniki in vseživljenjsko učenje

tvu.acs.si - stran Andragoškega centra Slovenije

www.eyes-2004.info - zanimiva stran v povezavi z evropskim letom izobraževanja skozi šport.

Teden vseživljenjskega učenja, 18. do 24. 10. 2004

ZA VODNIKE

Pugy

Taborniška metoda

Razen očitnega znanja in spretnosti, ki jih ponujajo dejavnosti, je uporaba in dinamika taborniške metode, ki jo uporabljamo v vodu tista, ki bo resnično določala, kaj bodo mladi pridobili v taborništvu. Z drugimi besedami, če dejavnosti pomagajo mladim napredovati do izobraževalnih ciljev s tem, kar delajo (vsebina), potem taborniška metoda in dinamika v vodu pripomoreta k doseganju manj očitnih izobraževalnih ciljev s tem, kako doživljajo življenje v vodu (proces). To še posebej drži v smislu razvoja občutkov in čustev, medsebojnih odnosov in vedenja na splošno.

Raba taborniške metode

Vedno imejte v mislih, da je projekt taborniški le takrat, ko pri izvedbi vključimo vse elemente taborniške metode. Taborniška metoda vključuje naslednje elemente:

- taborniško prisego in zakone
- učenje z delom
- vodov sistem dela
- simbolni okvir
- narava
- osebno napredovanje
- podpora odraslih

Taborniško prisego...

Pomoč mladim, da se držijo prisege, ki so jo dali in se po najboljših močeh trudijo upoštevati pravila za življenje, in da napredujejo.

...in zakone

Pomoč mladim, da raziskujejo, izkusijo, razumejo in se pozneje identificirajo z vrednotami, ki tvorijo taborniške zakone.

Vprašanja za razmislek

- Ali se v vodu resnično po najboljših močeh trudimo ravnati po taborniških zakonih?
- Ali izkoristimo primerne trenutke, da mladim pomagamo razmišljati o njihovih dejanjih in izkušnjah?
- Kako lahko uporabimo ta projekt, da okrepimo rabo taborniških zakonov?

Učenje z delom

Pomoč mladim, da pridobijo znanje, spretnosti in vedenje na vseh področjih razvoja preko izkušenj iz prve roke.

Vodov sistem dela

Predstavlja pomoč vsaki osebi, da:

- razvije svoje osebne in kolektivne sposobnosti z združevanjem in grajenjem individualnih spretnosti, talentov in izkušenj;
- razvije konstruktivne odnose z drugimi mladimi in odraslimi, ki temeljijo na medsebojnem spoštovanju, zaupanju in podpori;
- se nauči živeti v skladu z demokratično obliko avtonomije v partnerstvu z odraslimi.

Vprašanja za razmislek

- Ali ponujamo vsem sodelujočim primerno stopnjo izziva?
- Ali naš projekt omogoča, da mladi prevzemaajo vodstvo, sprejemajo odločitve in se soočajo z odgovornostjo?

Vprašanja za razmislek

- Ali naj za naš projekt spodbudimo vsakega mladega v vodu, da bo imel drugačne naloge, ali naj preučimo možnosti, da bi 2-3 skupaj izvajali enako dejavnost?
- Ali se člani voda med seboj poznajo dovolj dobro, da bodo lahko skupaj delali pri projektu?
- Kaj lahko naredimo, da pomagamo novincem vključitev v vod?

Simbolni okvir

Pomoč mladim, da po svojih naravnih zmožnostih gradijo na domišljiji, dogodivščinah, kreativnosti in iznajdljivosti na način, ki:

- spodbuja razvoj vsake osebe;
- pomaga vsakemu, da se identificira s smermi razvoja in vrednotami, na katerih temelji taborništvo;
- vabi vsakega mladega, da razišče lastno identiteto s pomočjo začasnih vzorov;
- goji povezanost in solidarnost.

Za krajše projekte bi se lahko oblikovala različna simbolična ogrodja, da bi pripomogli k razburljivosti, zraven

Vprašanja za razmislek

- Kaj je smisel našega projekta? Kakšna tema bi za mlade projekt lahko oživila?

pa bi še vedno poudarjali izobraževalna sporočila (npr. Mornarji miru), ali pa bi uporabljali imena iz mitologije, druge kulture, narave ali zgodovine.

Opomba: glavna tema mora biti v skladu z osnovnimi vrednotami, na katerih temelji taborništvo. Tema ne sme nasprotovati podpiranju miru in razumevanju med ljudmi, spoštovanju do drugih, itn.

Vprašanja za razmislek

- Kakšne priložnosti ponuja naš projekt, da bi se mladi, na tak ali drugačen način, razvili skozi naravo?

Narava

Pomoč mladim, da rastejo na vseh področjih razvoja skozi stik z naravo.

Osebnostno napredovanje (shema osebne razvoja)

Pomoč mladim, da razvijejo notranjo motivacijo, da:

- skrbijo za svoj razvoj;
- napredujejo na svoj način, s svojo hitrostjo, v glavni smeri izobraževalnih ciljev starostne skupine; in da
- prepoznajo napredek, ki so ga dosegli.

Vprašanja za razmislek

- Kako lahko uporabimo ta projekt, da pomagamo mladim napredovati, na njihov način, do osebnih izobraževalnih ciljev?

Podpora odraslih

Pomoč vsakemu mlademu, da se razvije skozi oblikovanje bogatih učnih partnerstev med odraslimi in mladimi, ki temeljijo na medsebojnem spoštovanju, zaupanju in sprejemanju drugega kot osebe.

Vprašanja za razmislek

- Kako lahko vodje najbolje ponudijo pomoč mladim?
- Ali je pri trenutnem delu kaj, kar bi lahko izboljšali, da bi lahko zagotovili boljšo izobraževalno podporo?

V naslednji številki: Kako izkoristiti taborniško metodo v akciji?

Taborniški projekt je skupinski podvig, z jasno zastavljenim ciljem, sistematičnim pristopom (7 korakov), ki temelji na uporabi taborniške metode, vključuje veliko možnosti za učenje, upošteva različne interese, talente, zmožnosti in potrebe, v katerem so vsi sodelujoči z lastnim trudom predani doseganju ciljev v določenem času v prihodnosti.

Prvo mednarodno taborniško filatelistično srečanje na Gorenjskem

Prvi junijski vikend se je v Radovljici zbrala čedna družina preko petdeset tabornikov - filatelistov iz Avstrije, Italije, Nemčije in Slovenije. Avstrijski klub tabornikov - filatelistov St.P.S. (Steiermarkische Pfadfinderbriefmarken Sammler) iz Graza se vsako leto zbere na drugem mestu na svojem občnem zboru. Slednjega izkoristijo za sicer klasično srečanje filatelistov, izmenjavo, prodajo ali nakup filatelističnega gradiva. Ob tem pa ne pozabijo na drugi del programa, na katerega povabijo prijatelje iz drugih držav. Tako kujejo prijateljske vezi med taborniškimi klubovci - filatelisti iz raznih držav, širijo taborniško in filatelistično misel, raziskujejo filatelistične dogodke, zbirajo zgodovinsko gradivo s področja filatelije oziroma taborniškega gibanja v svetu.

Na srečanju smo se lahko pogovarjali s predsedniki iz dveh nemških, dveh italijanskih, dveh avstrijskih velikih taborniških filatelističnih društev organizacij, s sekretarjem IFSCO (International Federation of Scout & Guide Stamp Collecting Organisations), s člani slovenskega filatelističnega društva Lovrenc Košir iz Trsta in z drugimi zanimivimi zbiralci taborniškega gradiva o taborništvu, filateliji, Sloveniji kot novi članici Evropske unije in bodočem sodelovanju.

V Radovljici so avstrijski filatelisti svojim članom posredovali delček jugoslovanskega in slovenskega taborniškega gibanja, podkrepjenega s filatelističnimi dogodki (ovojnice, dopisnice, žigi, pisma...). Razvila se je zanimiva razprava o taborništvu v Sloveniji, saj nekateri še vedno ne poznajo najbolje taborniškega gibanja pri nas. Slovenski taborniki so morali pojasnjevati, da je član njihove Zveze tabornikov Slovenije lahko vsakdo, ne glede na versko, politično ali drugačno pripadnost. Res pa

je, da v nekaterih drugih "taborniških" gibanjih žal to ni vedno tako preprosto. Taborništvo je nadstrankarsko gibanje mladih, ki jih ne zanima politika, saj je, denimo osemletnik premlad, da bi razlikoval zelene od črnih, rdeče od belih ipd. kot so šaljivo ugotavljali. Zato je neumestno tlačiti politiko, vero, barvo kože in druge prvine razlikovanja med ljudmi v organizacijo ali celo s tem obremenjevati mlade.

Slovenski klub zbiralcev, ki je pred nedavnim praznoval 40-letnico delovanja, je presenetil zbrane z izdajo osmih večbarvnih taborniških razglednic. V radovljiškem hotelu Grajski dvor, ki je gostil taborniško družino, je bila v šestih vitrinah taborniška filatelistična razstava. Pošta Kranj s podružnico v Radovljici je prijazno sodelovala pri taborniškem filatelističnem podvigu, izšel je namreč priložnostni poštni žig, dvobarvna tiskana spominska ovojnica, dvojce dotiskov na dopisnicah, posamezniki pa so pokazali še svoje dotiske na dopisnicah in ovojnicah.

Velja omeniti, da je 5. junij svetovni dan varstva okolja, zato so sloven-

ski taborniki ta dan počastili s posebnim dotiskom na dopisnici. Na pošti v Radovljici, kjer je bil nekaj časa na voljo priložnostni poštni žig, se je v soboto trlo filateliste, predvsem pa "avtobus" nemških turistov, ki so tudi želeli oddati ta žig na svoje razglednice, kupili pa so večji del pripravljenih spominskih ovojnic in dopisnic organizatorjev...

Zveza tabornikov Slovenije je sobotno popoldne izkoristila za sprejem taborniške filatelistične družine v svoji Gozdni šoli v Bohinju. Starešina slovenske taborniške organizacije Mitja Lamut je prisotne seznanil z bogato dejavnostjo Gozdne šole, slovenskim centrom za vzgojo inštruktorjev vseh ravni. Ob tej priložnosti so se spomnili tudi 70-letnice sekretarja St.P.S. gospoda Wilhelma-Otta Neubäcka, dolgoletnega taborniškega navdušenca in organizatorja takih srečanj ter dobrega prijatelja Slovenije. Deževno vreme ni pokvarilo razpoloženja, prava slovenska gorenjska zakuska pa je marsikoga opozorila, da imamo Slovenci razen klobas in potice tudi zaseko, domače salame, sladice...

Neverjetno zanimiv je bil odziv na pred kratkim izdano slovensko knjigo *Filatelija in taborništvo*, tako da so morali domači taborniki po dodatne količine v Ljubljano. Nemški in avstrijski filatelisti so celo pripravljeni finančno pomagati pri tisku knjige v nemščini. Pisno so se oglasili prekaljeni filatelisti

iz Avstralije, Velike Britanije, Švice in Italije in tudi predlagali natis knjige v angleščini. Besedila namreč niso povsem razumeli, zaradi bogatega slikovnega gradiva pa knjiga tudi njim vseeno marsikaj pove. Večina je bila preseščena predvsem nad objavljenim seznamom znamk in žigov, ki so jih ročno izdelali in natisnili slovenski skavti v begunskem taborišču Barletta v Italiji v letih 1946-1947, ko so čakali na prevoz v Ameriko.

Na nedeljskem občnem zboru je predsednik St.P.S. gospod Horst Ziegler podelil "Srebrne dromlje", posebna priznanja svojega društva, slovenskim

organizatorjem tega srečanja Mitji Lamutu, Marinu Rovanu in Tonetu Simončiču in se jim zahvalil za enkratno sprejem in pristrčno druženje.

Glede na odzive slovenske filatelistične srenje, ki je domala pokupila ovojnice in dopisnice že na radovljiški pošti, smo se prepričali, da je še zanimanje za ta, kot pravijo, najbolj razširjen konjiček mladih in manj mladih po svetu.

Oktober letos bo v Pragi 5. svetovno srečanje tabornikov - filateliste, na katerega so se že prijavili vsi (!) prisotni zbiralci in znanci z vsega sveta.

Ob dnevu tabornikov Slovenije so Rožnikovci v Vodnikovi domačiji predstavili svojo novo knjigo *Filatelija in taborništvo*, avtorja Toneta Simončiča. Knjigo smo pričakovali že pred letom dni. Avtor se ni mogel odločiti; kaj vse vključiti med taborniške žige, kajti znamka je izšla le ena. Slovenska namreč. Zato pa je drugo filatelistično gradivo toliko bogatejše in zanimivo za slovensko taborniško gibanje. Publikacija vsebuje veliko zanimivega branja, ki ga ne bi mogli ozko uvrstiti le v filatelistično, ampak predvsem v taborniško tematiko. Č.E.

IZLETI V NARAVO**Urška in Andrej Stritar**

Črna prst

Naporni vzpon na vršni greben Spodnjih Bohinjskih gora

Cvetoča pobočja nad Baško grapo

Nezahtevna označena pot

Višina izhodišča: 515 m

Višina: 1844 m

Višinska razlika: 1350 m

Letošnja zima nas kar noče spustiti iz svojih krempljev. Tako so visoke gore še vedno pokrite z debelim slojem snega, gorska pomlad pa se v poznem maju le počasi plazi navzgor. Najprej se je lotila južnih pobočij. Poležane strmine se počasi barvajo zeleno in zaljšajo s telohi in žafrančki. Dolgo pa ne bo tako. Prihajajoče poletje bo s seboj prineslo tudi pestrejše dokaze toplejšega sonca. Višinske trate bo okrasilo z mno-

žico pisanih cvetnih klobučkov, ki bodo nudili neskončne estetske užitke in nas vznemirjali s svojimi različnimi vonjavi.

Prav zato je vredno v juniju in juliju obiskati Spodnje Bohinjske gore. Spremenijo se v pravcati cvetlični raj, kjer lahko resnično izpopolnjuješ svoje botanično znanje.

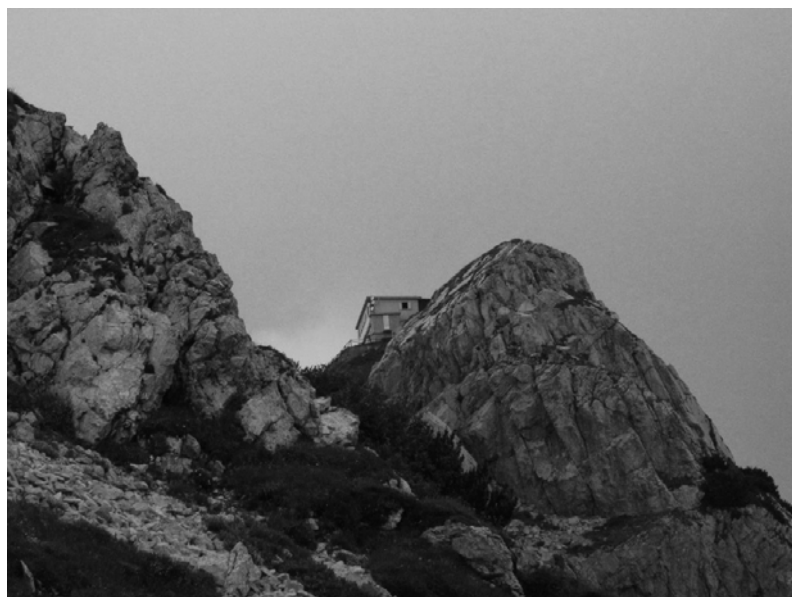
Črna prst je najvzhodnejša višja vzpetina v strnjem grebenu Spodnjih Bohinjskih gora. Zanimiva gora je dobila svoje ime po nenavadnem skladu črnega škrljavca pod samim vrhom. Na južno stran se v Baško grapo spuščajo travnate strmali. Severna pobočja nad Bohinjsko Bistrico so v zgornjem delu prepadna, nižje pa položnejša in porasla z gozdovi.

Vzpon nanjo iz Baške grape ali bolje iz Podbrda ni mačji kašelj. Precej dolg in naporen je, vendar vreden na-

šega truda. Ob lepem vremenu nas bo poplačal z lepimi razgledi, enkratno floro in tudi z zavestjo, da zmoremo tudi zahtevnejše gorniške podvige. V vročih dneh se ga moramo lotiti zgodaj zjutraj, v planinski sezoni pa se bomo lahko tik pod vrhom spočili, odžejali, podkrepili želodce in tudi prespali v planinski koči Zorka Jelinčiča. Tu gor lahko pridemo še iz bohinjske strani: po grebenu ali pa bolj direktno, mimo planin Za Lisec ali Za Črno goro. Ob primernem vremenu in razmerah predstavlja katerikoli izbrani pristop enkratno gorsko doživetje.

Izhodišče:

Začnemo lahko v Podbrdu, do kamor se lahko pripeljemo z vlakom. Hojo si lahko precej skrajšamo, če se pripeljemo z avtomobilom iz Baške grape mimo vasice Stržišče do zaselka Kal.

Koča Zorka Jelinčiča tik pod vrhom Črne prsti

Vzpon:

Pod železniško postajo poiščemo začetek markirane poti na Črno prst. Sledimo ji skozi vas Trtnik, nato pa se strmo dvignemo na Sedlo, 988 metrov, na gozdnem slemenu. Tu se priključimo markirani poti, ki pripelje iz nasprotne strani iz zaselka Kal, do kamor je speljana cesta. Nadaljujemo vztrajno navzgor ves čas sledeč markacijam. Sprva se dvigamo skozi gozd, ki pa z višino postaja vse redkejši, dokler ne stopimo na travnike. S tem pa se odprejo razgledi na razgibano hribovje nad Baško grapo s Poreznom na čelu. Po štirih urah vzpona končno dosežemo vršno sleme, kjer prvič pogledamo na bohinjsko stran. Sledi še kratek vzpon proti levi do bližnje kočice tik pod vrhom.

Vrnitev:

Vrnemo se lahko po isti poti, kar je seveda precej naporno. Če pa smo z vlakom in nam zato ni treba do svojega jeklenega konjička, je najbolje, da se spustimo v Bohinjsko Bistrico. Od kočice sestopimo nazaj do zadnjega sedelca, tam pa bodisi po levi markirani poti čez planino Za Liscem, ali pa po desni čez planino Za Črno goro do Doma Janeza Mencingerja in mimo žičnic smučišča Kobla do doline.

Nevarnosti:

Pot je nezahtevna, vendar zaradi velike višinske razlike naporna. Nikar na Črno prst z južne strani v hudi pripeki.

Hoja po cvetočih poljanah

Botanični raj v gorskem svetu

Najprimernejši čas

Poleti od konca maja pa do snega, običajno novembra. V zgodnjem poletju so južna pobočja botanični raj!

Časi:

Podbrdo-Sedlo	1.15 ure
Sedlo-vrh	3 ure
Vrh-dolina	2.30-3 ure
Skupaj	7-8 ur

Zemljevid

Julijske Alpe, vzhodni del,
1 : 50.000

Med visokimi travami se zibljejo zlata jabolka

Ozvezdja poletnega neba

Od aprila, ko smo zadnjič pisali o ozvezdjih, so se zvezde kar krepko "preselile" proti zahodu. Arkturja, najsvetlejšo zvezdo Volarja smo s pomočjo Velikega voza našli na vzhodu. Tokrat ga bomo lahko poiskali na zahodu. Gre za najsvetlejšo zvezdo poletnega neba, ki je od nas oddaljena 37 svetlobnih let. Premer zvezde je kar 25 krat večji od Sončevega, sveti pa kar 115 krat močneje od naše zvezde.

V Volarju najdemo kar nekaj zanimivih zvezd. Omenimo naj le nekatere. Epsilon Volarja se imenuje Izar. Gre za eno najlepših dvojnih zvezd neba. Odkril jo je Wilhelm Struve leta 1829 in jo imenoval "Najlepša" ali latinsko "Pulherima". Svetlejša zvezda je rumeno-oranžna, manjša pa plavkasta. Od nas sta zvezdi oddaljeni okoli 250 svetlobnih let. Tudi ksi Volarja je lepa dvojna zvezda. Odkril jo je W. Herschel leta 1780. To je ena najbližjih dvojnih zvezd. Od nas je (sta) oddaljena 22 svetlobnih let. Svetlejša komponenta je rumena, manjša pa rdečkasto vijolična. Tik ob Volarju najdemo zanimivo ozvezdje Severna krona z najsvetlejšo zvezdo Gemma ali Alfeka. Slovenci ji pravimo tudi Biser, saj ozvezdje dejansko spominja na krono z biserom. Biser je od nas oddaljen 75 svetlobnih let, od Son-

ca pa je svetlejši kar za 45 krat. Beta ali Nusakan je 25 krat svetlejši od Sonca in je oddaljen 100 svetlobnih let. Gama je dvojna zvezda, od nas oddaljena 140 svetlobnih let.

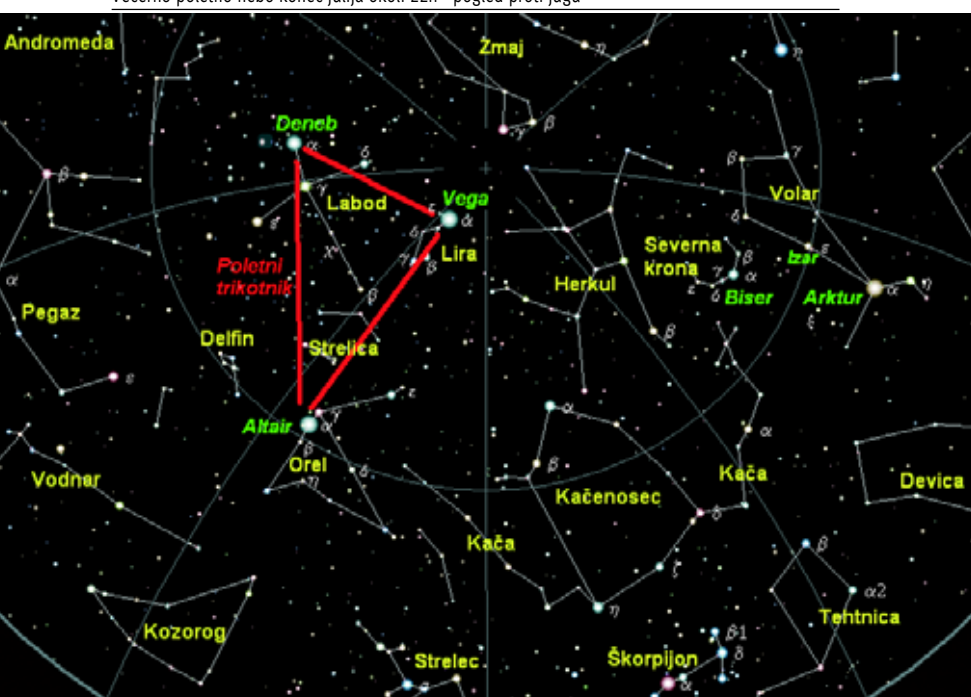
Na vzhodu so se pojavila nova ozvezdja, ki jih spomladi še nismo videli oziroma so bila vidna šele proti jutru. V oči nam padejo tri posebej svetle zvezde: Vega (glavna zvezda ozvezdja Lira), Altair (glavna zvezda ozvezdja Orel) in Deneb (glavna zvezda ozvezdja Labod). Te tri zvezde tvorijo tako imenovani "Poletni trikotnik".

Vega je po svetlosti takoj za Arkturjem na drugem mestu. Ozvezdje Lira, v katerem se nahaja, nosi ime po legendi o Orfeju, ki je tako lepo igral na svoj instrument - liro, da je očaral ledene stražarje podzemlja. Pustili so ga, da svojo ljubljeno Euridiko pove-de iz mračnega podzemnega sveta mrtvih.

Orfej ni poslušal zapovedi, da preden ne zapusti podzemlja ne sme pogledati svoje ljubljene. Zato je za vedno ostal sam zaprt v podzemlju. Za njim je ostala le zgodba in inštrument, ki je vpel na nočno nebo. Vega je od nas oddaljena 27 svetlobnih let, od Sonca pa je svetlejša 58 krat. Kot zanimivost naj omenim, da bo zaradi precesije Zemlje čez 12 tisoč let Vega postala nova Severnica. Beta Lire je sistem dvoje zvezd, ki krožita okoli skupnega težišča zelo tesno skupaj. Ena zvezda drugo obkroži v manj kot 13 dneh. Zaradi take dinamike prihaja tudi do izmenjave materije med zvezdama. Sistem je od nas oddaljen kar 1100 svetlobnih let, izseva pa kar 3 tisoč krat več svetlobe kot naše Sonce. Delta Lire je lepo vidna dvojna zvezda že v manjšem daljnogledu. Od nas je oddaljena 370 svetlobnih let. Zelo

zanimiv je epsilon Lire. To je sistem 4-h zvezd. Že v manjših daljnogledih se nam zvezda razdeli v dve. Če pa uporabimo srednje velik teleskop, se nam vsaka od teh dveh zvezd pokaže kot dvojna. V Liri se nahaja ena najlepših kroglastih meglic. Najdemo jo pod oznako M-57 in se nahaja med zvezdama Beta in Gama. Večletno opazovanje je pokazalo, da se meglica širi, kar da sklepati, da je nastala iz eksplozije. Od nas je oddaljena 2000 svetlobnih let. Vidna je že v srednje velikih teleskopih.

Večerno poletno nebo konec julija okoli 22h - pogled proti jugu

Altair (tudi Atair) v ozvezdju Orel je bela zvezda, od nas oddaljena 16 svetlobnih let. To je tista zvezda, po kateri največkrat sprašujejo križanke. Altair je 1,5 krat večji od Sonca in 9 krat svetlejši. S svojim trenutnim gibanjem se nam bliža s hitrostjo 27 km/s. Zanimivo za to zvezdo je, da se okoli svoje osi zavrti že v 6,5 urah, kar je naravnost fantastično v primerjavi s Soncem, ki za tak obrat porabi preko 25 dni. Beti Orla pravimo tudi Alšain. Ime so ji nadeli Arabski astronomi. Od nas je oddaljena 40 svetlobnih let, od Sonca pa je svetlejša 4 krat. Zvezda ima tudi spremljevalko rdečo pritlikavko, ki pa jo je težje opaziti. V Orlu najdemo tudi eno najbolj svetlih kefeid - Eto Orla, ki svoj sijaj spreminja v zelo natančnem ritmu (7,17644 dni). Odkril jo je Pigott že leta 1784. Spreminjanje njenega sijaja opazimo že s prostimi očmi, če jo primerjamo s sosednjo Beto. Od nas je oddaljena 1300 svetlobnih let, ob največjem sijaju pa je od Sonca svetlejša 4000 krat. V Orlu so značilna temna področja, kjer najdemo zelo malo zvezd. Razlog temu je temna medzvezdna snov, ki zakriva pogled v tej smeri.

Tretja zvezda poletnega trikotnika je Deneb, ki je najsvetlejša v ozvezdju Labod. To je hkrati tudi ena od najsvetlejših supergigantov, kar jih poznamo. Od Sonca je svetlejši kar 60 tisoč krat. Od nas je oddaljen 1600 svetlobnih let. Po masi je 25 krat večji, po premeru pa kar 60 krat večji od Sonca. Če bi mu bili le malo bližje, bi bila

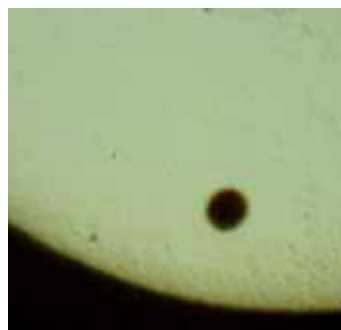
to prav gotovo najsvetlejša zvezda na nebu. Albireo ali Beta Laboda je ena najlepših dvojnih zvezd na nebu. Če že hočete, po mojem mnenju celo najlepša. Svetlejša zvezda je rumena, manjša pa plava kot safir. Razdalja med njima je približno pol minute (pol Venere, ki je šla čez Sonce), zato sta obe komponenti dobro vidni že z manjšimi in srednjimi teleskopi. Od nas sta oddaljeni 410 svetlobnih let. Gama Laboda se imenuje Sadr. Tudi to je zelo svetla zvezda, 5800 krat svetlejša od Sonca in od nas oddaljena 750 svetlobnih let. Področje okoli Gama Laboda je izredno bogato z zvezdami. Onemeli boste, če jo boste pogledali v daljnogledu, saj se nahaja ravno v enem od krakov naše galaksije - Rimske ceste. Od ostalih zvezd je zanimiva še Hi, spremenljivka, ki je v času svojega največjega sijaja vidna s prostimi očmi, v svojem najmanjšem sijaju pa jo bomo težko našli tudi z večjimi teleskopi. Cikel traja okoli 406 dni. Od nas je oddaljena 300 svetlobnih let. Kot zanimivost naj še omenim, da je konec avgusta 1975 v Labodu eksplodirala Nova ("mala Supernova"), ki je bila kar nekaj dni lepo vidna s prostimi očmi. Neodvisno jo je odkril tudi Slovenski astronom, vendar v takratnih komunikacijah ni uspel novico dovolj hitro spraviti tja, kamor bi moral. V današnjih časih interneta to ne bi bil več problem... Šlo je za izredno močan izbruh, saj tudi največji teleskopi sveta (npr. Palomarski) na tem mestu pred eksplozijo niso zaznali nobene zvezde.

MODRA MISEL

Ne glej na to, kolikim ljudem si vseč. Če nisi vseč slabim, to pomeni, da si pohvaljen. (Seneka)

VENERA NA JUTRANJEM NEBU

Po prehodu čez sončevo ploskev se je Venera z večernega preselila na jutranje nebo. Tokratno poletje jo bomo lahko opazovali kot Danico, ki bo krasila vzhodno jutranje nebo pred vzhodom Sonca.

Projekcija prehoda Venere čez Sonce - na steni dne 8. 6. 2004

LUNINE MENE

Polna luna	2. 7. 2004	ob	13:10
Zadnji krajec	9. 7. 2004	ob	09:35
Mlaj	17. 7. 2004	ob	13:25
Prvi krajec	25. 7. 2004	ob	05:39
Polna luna	31. 7. 2004	ob	20:06
Zadnji krajec	8. 8. 2004	ob	00:03
Mlaj	16. 8. 2004	ob	03:24
Prvi krajec	23. 8. 2004	ob	12:13
Polna luna	30. 8. 2004	ob	04:23
Zadnji krajec	6. 9. 2004	ob	17:11
Mlaj	14. 9. 2004	ob	16:29

VZHODI IN ZAHODI SONCA

1. 7. Vzhod: 05:15	15. 7. Vzhod: 05:26
Zahod: 20:57	Zahod: 20:49
1. 8. Vzhod: 05:44	15. 8. Vzhod: 06:01
Zahod: 20:31	Zahod: 20:10
1. 9. Vzhod: 06:23	15. 9. Vzhod: 06:40
Zahod: 19:40	Zahod: 19:13

METEORSKI ROJ PERZEIDOV

V nočeh okoli 11. avgusta bomo ponovno lahko opazovali meteorski roj Perzeidov. Letos Luna ne bo preveč motila opazovanja, saj bo 16. avgusta mlaj.

PREDSTAVITVE RODOV

Rod zelenega Žirka

Leto ustanovitve: 1957

Področje delovanja: Žiri z okolico

Število aktivnih članov: 87

Struktura rodu: 8 vodov MČ, 4 vodi GG, klub PP in klub grč

Najbolj zagrizen popotnik: Gregor Mlinar-Roli; Pot na Rovt 11,

Tel.: 070 229 573, e-mail: gregor.mlinar@siol.net

Naslov spletne strani rodu: rzz.rutka.net

Simbolika rodovega imena

Rod nosi ime po hribu Žirk, ki se vzpenja nad Žirmi. Vse skupaj je povezano z bukvi in njenim plodom **žrom**, po katerem sta Žirk in Žiri dobila ime.

Luštrek

(Levisticum officinale Koch.)

Učinkovine

Hlapno olje, sladkor, škrob, saharoza, čreslovine, smola in kisline.

Uporabnost

Pospešuje potenje, žene na vodo, pomaga pri ledvičnih boleznih, vodenici, pri prehlajenem mehurju, protinu, revmatizmu, iz luštreka lahko naredimo še juhe, čaj in žganje.

Čaj iz korenine

2 žlici posušenih korenin luštreka prelijemo z 2,5 dcl hladne vode. Posodo postavimo na ogenj, da voda zavre. Odstavimo in pustimo stati še 15 minut. Precedimo, pri želodčnih težavah pijemo mlačno. Čaj pijte 2 krat na dan, najboljše zjutraj in zvečer.

Juha iz luštreka

Potrebujemo 4 žlice na drobno narezanih listov luštreka, 1 malo čebulo, 3 žlice olja, 2 žlici moke, 5 dcl vode (lahko tudi goveje ali kokošje juhe), 3 dcl mleka, sol in poper.

Na olju prepražimo na drobno narazano čebulo, da porumeni, dodamo

Je do 2 metra visoka trajnica z debelimi, mesnatimi listi. Korenine so razraščene, v njih je veliko rumenega mlečnega soka. Okroglo steblo je pokončno, golo in votlo. Proti vrhu je razraslo. Listi so dvakrat pernatno deljeni. Lističi so nacepljeni in klinasti. Majhni zelenorumeni cvetovi so združeni v kobulih. Cvete od julija do avgusta. Rastlina je pri nas gojena in raste na vrtovih in njivah.

luštrekove liste, posipamo z moko in na majhnem ognju pražimo 5 minut. Zalijemo z vodo ali juho in kuhamo na majhnem ognju 15 minut. Posolimo, popopravimo, dolijemo mleko in segrejemo do vretja. Juho lahko ponudite s kockami kruha.

Žganje iz luštreka

Litrsko steklenico napolnimo z luštrekovimi listi in nanje vlijemo dobro sadjevo ali tropinovo žganje. Steklenico zapremo in postavimo za 30 dni na sonce. Po enem mesecu precedimo. Žganje se priporoča za ženske v meni.

Luštrek v solati s krompirjem

Potrebujemo 10 dag luštrekovih listov, ½ kg krompirja, 6 žlic bučnega olja, sol, kis in poper.

Krompir skuhamo, olupimo in narežemo na kolote. Luštrekove liste operemo, odcedimo in drobno narežemo. Zmešamo jih s krompirjem. Posolimo, popopravimo, dodamo bučno olje in kis ter vse skupaj dobro premešamo.

Kopel za roke in noge

Na liter vode uporabimo do 150 listov luštreka. Kopel naj se dela vsaj dvakrat na dan, sedem dni zapored. Kopel pomaga kot poživilo.

Šampon

Luštrekove veje prekuhamo v vodi. Ko se rahlo ohladi, večkrat zapored izperemo lasišče. Na koncu lasišče dobro izperemo z vodo. Še bolje pa bo, če temu "šamponu" primešamo prevretek brezovih in repinčevih listov.

TABORNIŠKA FOTOGRAFIJA

Tekst in fotografije:
Blaž Verbič

S fotoaparatom na potep...

Prihaja čas, ko nas zsrbi, da bi vsaj za nekaj časa zbasali par kosov oblačil v nahrbtnik in jo z nahrbtnikom na rami mahnili kam na potovanje. Pa naj si bo to potovanje po Sloveniji, Evropi ali svetu, z vlakom, na štop, s kolesom ali z avtom.

Ponavadi želimo svoje občutke na potovanju zabeležiti v spomin ali jih doma komu pokazati. Zato v nahrbtnik že med pakiranjem damo tudi fotoaparata. Ker pa je teža in velikost prtljage na potovanjih vedno največji problem, smo večkrat pred dilemo, kaj vzeti s seboj.

Če vzamemo **kompaktni fotoaparata** ponavadi ni večje dileme, vzamemo pač to, kar imamo. Vgrajena bliskavica in objektiv nas sicer omejujeta pri kreativnosti fotografiranja, a povprečnega uporabnika povsem zadovoljujeta. Enako velja za kvaliteto posnetih fotografij. Boljšo kvaliteto fotografij in prilagodljivost fotoaparata pa nam omogočajo večji **zrcalnorefleksni fotoaparati**. Vendar se pri teh poraja vprašanje, kateri objektiv vzeti s seboj. Ponavadi je odvisno od tega, kam potujemo, vendar se moramo vedno zavedati, da večino posnetkov naredimo s širokokotnimi objektivami (fotografiranje pokrajine, mesta...) in teleobjektivi (portreti, detajli...). Torej potrebujemo objektiv okoli 28 mm in okoli 200 mm. Ponavadi sta to dva objektivna, v zadnjem času pa so se pojavili tudi objektiv, ki združujejo celoten razpon v enem objektivu. Taki objektiv so najbolj uporabni za popotno fotografijo, saj tako s seboj nosimo manj opreme, vendar pa je pri nabavi takega objektivna potrebno biti pazljiv in se o kvaliteti objektivna prej pozanimati,

saj le redkim proizvajalcem uspe narediti dober objektiv s takšnim razponom.

Naslednji problem pri velikosti opreme je zunanja bliskavica in stojalo. Za prvo se odločimo, ko se odpravljamo v kraje, kjer je potrebno veliko dosvetlitve in kjer načrtujemo narediti veliko nočnih posnetkov. V normalnih okoliščinah pa nam za silo zadostuje tudi v fotoaparata vgrajena bliskavica.

Podobno velja za stojalo, vendar se v vsakem primeru splača s seboj imeti kakšno manjše stojalo, o katerem smo govorili že v prejšnji številki.

Naslednja velika dilema je **nakup filmov**. Filmni predstavljajo velik strošek, vendar brez njih s fotoaparatom na poti nimamo kaj početi. Enako velja, če imamo s seboj premalo filmov in nam jih na poti zmanjka. Obstaja sicer mož-

Kup fotografske opreme, ki jo lahko odnesemo s seboj na potovanje. Kompaktni fotoaparata, digitalni fotoaparata in zrcalnorefleksni fotoaparata. Pri slednjem imamo lahko s seboj tudi dodatne objektivne in bliskavico. Manjše popotno stojalo nam lahko koristi na vsakem potovanju, saj ga lahko uporabljamo pri skupinskem fotografiranju s samosprožilcem ali pri nočnih posnetkih.

nost nakupa filmov na poti, kar pa je precej nezanesljivo. V razvitih državah se morda na to še lahko zanesemo, v manj razvitih, kamor se tudi velikokrat odpravljamo, pa največkrat ne. Večkrat nam namreč filme prodajajo na turističnih krajih, kjer so njihove cene močno zasoljene, poleg tega pa je kvaliteta filma, ki ga ima prodajalec v izložbi ali na stojnici na soncu močno vprašljiva. Sonce namreč lahko film zelo hitro poškoduje, kar pa opazimo šele doma, ko iz fotografskega studia dobimo razvite fotografije. Prav tako pa je dobro celotno potovanje fotografirati na enak film, saj se lahko (predvsem na diapozitivih) različni filmi razlikujejo v odtenkih, kar lahko kasneje pri projekcijah gledalce zmoti. Torej - pri filmih velja pravilo, da jih na potovanje raje vzamemo nekaj več kot premalo. Domov jih še vedno lahko prinesemo.

Kaj pa **digitalni fotoaparati**? Pri tem filma ne potrebujemo, potrebujemo pa dovolj veliko spomina. Lahko je to na večji kartici (ali več manjših) ali prenosnem računalniku. O tem dobro premislimo preden se odpravimo na pot, prav tako kakšno kvaliteto fotografij bomo snemali (vzemimo raje malo večji format kot premajhnega!). Problem digitalnih fotoaparátov je tudi v tem, da so precej potratni pri porabi energije in ga moramo pogosto polniti. Dobro se je zavedati, da sta največja potrošnika energije tipalo in zaslon. Kadar nam energije v fotoaparatu zmanjkuje fotoaparat pogosteje izklapljam, ter se izogibamo uporabi zaslona (za fotografiranje in pregledovanje slik) in namesto tega uporabljamo iskalo.

Pri vsem tem pa se pojavi **problem kraje**. Že klasični fotoaparati so močno podvrženi očem lopovov, pa naj bo to v razvitem ali nerazvitem svetu. Če pa imamo s seboj dražji digitalni fotoaparat in se naokrog postavljamo še s kakšnim prenosnikom, smo lahko kaj hitro tarča nepridipravov. Najboljša obramba pred krajo je pazljivost. Fotoaparat imej vedno (na letalu, avtobusu, med spanjem...) ob sebi v manjšem nahrbtniku ali žepu. Če imaš digitalni fotoaparat in si na njem ogleduješ slike pa to počni diskretno. Kadar fotoaparata ne potrebuješ ali se giblješ v sumljivi okolici (nočni sprehod po mestu, različne mestne četrti...) ga raje spravi v nahrbtniku. Lahko ga imaš na doseg roke, tako da ga lahko ob primernem posnetku hitro vzameš in slikaš ter ga za tem spet pospraviš.

Prednosti in slabosti različnih fotoaparátov na potovanjih

Kompaktni fotoaparat prednosti

- zaradi majhnosti ga lahko spraviš v katerikoli žep
- je majhen in diskreten, zato lahko z njim na hitro narediš zanimiv posnetek, ljudje se ga ne bojijo
- je najvarnejši pred krajo, saj ponavadi ni preveč drag slabosti
- slabša kvaliteta slik
- omejenost objektiv
- manjša prilagodljivost fotografiranja

Zrcalnorefleksni fotoaparat prednosti

- dobra kvaliteta slik
- fleksibilnost pri izbiri objektivov in dodatnih pripomočkov
- povsem prilagodljivo fotografiranje slabosti
- velikost, zato bolj okoren za spravo in nošenje
- ljudje se ga lahko bojijo, saj izgleda bolj profesionalno
- zaradi velikosti in cene mamljivejši za krajo

Digitalni fotoaparat prednosti

- giblji ekran omogoča skrito fotografiranje
- takojšen pregled fotografij in možnost ponavljanja neuspešnih posnetkov
- možnost takojšnjega pošiljanja fotografij preko spleta slabosti
- velik potrošnik baterij
- odvisnost od električne energije za polnjenje baterij
- drag aparat, dodatne baterije in spominske kartice
- zelo privlačen za morebitno krajo

Ob tabornem ognju ...

Klemen Kenda - Bubi,
RAJ Cerkno

Če se vam zdi, da po polletni vestni vaji z vašo najljubšo prijateljico še niste zreli za igranje pred občinstvom, se krepko motite. Res je sicer, da je marsikateri tehnično podkovani kitarist že prav neslavno pogorel pred taborniško publiko, še bolj pa bo držalo, da lahko povprečen kitarist s pravim odnosom do petja, inštrumenta in publike poskrbi, da bo taborni večer prav za vse rutkarje ob tabornem ognju nepozaben. Obnovimo 10 zapovedi:

da posesti okoli vas in ne pozabite na besedila ...

Ne silite se

Obstaja nekaj tabornikov, ki se publike nikdar ne bojijo (vsaj na videz) in so prepričani, da je njihov ton najčistejši in glas najbolj žameten. Takih z žametnim glasom najdete precej tudi na starejšinstvih ZTS in podobnih organizacij. Družčina se ob ognju ni zbrala zato, da bo poslušala samo vas, ampak pričakuje, da bo vsakdo v večer vložil nekaj sebe. Program torej prilagodite publiki in najdete pravo mero glasnosti pri petju, ki bo še povleklo ostale, obenem pa jih ne bo preglasilo.

Pripravite program

Pred vsakim tabornim večerom si na listek zapišite vse glasbene točke, ki bodo na sporedu. Iz zmedenosti ob iskanju nove pesmice v pesmarici ali iskanju sveže ideje bo nastala nejevolja udeležencev. Zapišite si približno polovico več pesmi, kot predvidevate, da jih boste zapeli.

mo "nastopanja" pred svojimi MČ-ki, ob starejših izkušenih kitaristih in pevcih pa se včasih zamaje kitaristova samozavest, posledica česar je medel nastop, ki nikakor ne razgreje poslušalcev.

Najpomembnejše je petje, ne kitara

Veliko je izjemnih kitaristov med taborniki, ki pa niso prav preveč cenjeni, ko pride do razprave o tem, kdo bo igral ob tabornem ognju. Razlog tiči v petju. Mnogo kitaristov bi namreč samo igralo, do petja pa jih ne prepriča nihče. Brez vokala, ki bo za sabo potegnil preostanek družčine, ne bo šlo. V primeru, da spadate v prej omenjeno skupino kitaristov, še pred večernim oblikujte manjši zborček, ki vam bo pomagal pri petju. Zborček se mora seve-

Poskrbite za 'svojih' 5 minut

kljub zgoraj napisanemu bo prav dobrodošlo, če boste za kakšno točko ob ognju poskrbeli čisto sami. Verjetno obstaja skladnica, ki ste jo še posebej dobro zvadili, ali pa boste spotoma odkrili še nekaj svojega igralskega talenta. Taki vložki lahko prijetno popestrijo večer, taboreči pa si jih bodo ponovno zaželeli še marsikdaj.

Repertoar naj bo razgiban

Poleg tega, da morate vsekakor upoštevati, da boste med publiko običajno imeli MČ-je in GG-je (naučite se vsaj 3 najstniške hite zadnjega poletja!), pomaga še, če repertoar razgibate tudi s pomočjo drugih stvari. Zelo hva-

Sodelujte pri oblikovanju večera

Ne pustite, da se vodstvo taborjenja spomni, da boste od začetka do zaključka tabornega ognja samo peli. Tak taborni večer bo mogoče zanimiv dvakrat ali trikrat, potem pa se vam bo kot dežurnemu kitaristu zdelo, da se stvari preveč ponavljajo.

Ne bojte se publike

Verjetno ni bojazni, da bi imeli tre-

ležna stvar so bansi - to je posebna zvrst družabnih pesmi, pri katerih običajno s smešnimi kretnjami in plesom pospremi-
mo petje (Če si srečen, 10 zamorčkov ...).

Prilagajajte se

Naj program skladbic, ki ste ga pripravili pred začetkom tabornega ognja ne bo zacementiran. Po dolgočasnejših točkah zapojte živahnejše skladbice, poskrbite tudi za vzdušje - od mirnega začetka z "Dviga plamen ...", naj le-to postopoma narašča, nekaj točk pred koncem pa začnite zbrane umirati, tako da bo "Dan je šel" izzvenel brez odvečnega šepetanja in hihitanja ...

Eksperimentirajte

Programa ob tabornem ognju ne boste pokvarili, če boste enkrat na večer poskušali s čim novim. Zelo verjetno boste pri teh poskusih marsikdaj naleteli na kaj takega, kar bo prisotnim všeč. Take stvari si zapomnite, saj jih boste v prihodnje lahko ob pravi priložnosti potegnili iz rokava.

Končajte, ko je najlepše

Ob koncu tabornega večera vas bodo navzoči marsikdaj prosili še za kakšno skladbico. Bodite pazljivi in končajte v pravem trenutku. Nekaj napetosti in pričakovanja bo močno obogatilo naslednji večer.

Tiskarski škrat

Pri shemah ritmov nam je v zadnji številki revije Tabor ponagajal tiskarski škrat, ki je vse puščice obrnil navzdol. Tokrat objavljamo popravljene sheme, komentar pa poiščite v prejšnji številki Tabora.

dvočetrtinski takt

↓↑↓↑

tričetrtinski takt

↓↑↓↑↓↑

štiričetrtinski takt

↓↑↓↑↓↑↓↑

Posnetke ritmov v MP3 obliki najdete na <http://tabor.rutka.net/dik/>.

Kilimanjaro -Tanzanija

Svetleča gora, kar Kilimanjaro pomeni v svahiliju, je s svojimi 5895 metri najvišja streha Afrike. Leži na meji med Tanzanijo in Kenijo, zato nanjo vodi veliko različnih poti (od lažjih treking poti do plezalnih sten). Goro sestavljajo trije ognjeniki: Shiba, Mawenzi in Kibo. Slednji je najmlajši, največji in predstavlja razlog našega potovanja v Tanzanijo. Shiba in Mawenzi sta starejša, ugasla ognjenika, nista primerna za plezanje, ker sta zgrajena iz drobljivega peščenjaka in se sesedata. Kibo je kot največji postal priljubljeno izhodišče za popotnike, planince ter plezalce. Pot nanj vodi skozi različne podnebne pasove, od gorskega deževnega pragozda, močvirij in alpskih travnikov do puščavske marsovske pokrajine tik pod vrhom. Vrh Kilimanjara pokriva na žalost že izginjajoči ledenik. Vendar popotnika poleg izredne pokrajine navdušuje tudi velik rastlinski in živalski svet. Vendar pot na Kilimanjaro le ni nedeljski sprehod, ampak težka preizkušnja tudi za najboljše planince.

Naše potovanje se je začelo februarja leta 2003. Skupina dolenskih planincev se je odločila, da bi poleg evropskih vrhov osvojila tudi kakega tujega, tako je beseda nanesla na streho Afrike. Potovanje naj bi začeli s pohodom na Kilimanjaro, preostale dni pa bi namenili ogledu Tanzanije in njenih otokov. Ker že od nekdaj rada potujem, se je moj oče, tudi navdušen popotnik in hribolazec odločil, da me vzame s seboj. Ni šlo toliko za to, da bi osvojila vrh, predvsem sem želela spoznati deželo in njeno kulturo. Nisem pa pričakovala, da bo to potovanje tako velika življenjska izkušnja.

Po napornem tridnevnem potovanju do Tanzanije, iskanju ustreznih nosačev in ureditvi formalnosti, smo s hojo končno pričeli. Osem nadobudnih popotnikov nas je bilo, dobili pa smo sedemnajst nosačev in dva vodiča. Odločili smo se, da bomo šli po najbolj znani in utečeni poti imenovani Marangu (zaradi velikega obiska Američanov ji pravijo tudi Coca-cola route), ki traja šest dni s štirimi nočitvami.

Pot se začne pri vratih nacionalnega parka Kilimanjaro Marangu na višini 1829 metrov. Prvi dan smo se vzpenjali po precej strmi poti skozi deževni pragozd. Večinoma je prvi dan hoje najkrajši, saj se višinske razlike skoraj ne čuti. Zelo pomembno je, da ima skupina s seboj vodiča, ker se sicer ljudje zaganjajo na goro prehitro. Z vmesnim umirjenim "pole-pole" (v svahiliju "počasi-

počasi") je vodič miril naš tempo, ki se z višino tudi sicer zmanjšuje. Z velikimi očmi smo opazovali svet okoli nas, zadnjega nosača oziroma vodiča pa smo z neprestanim fotografiranjem spravljali ob pamet. Po tri do štiriurni hoji smo dosegli naše počivališče - kočico Mandara na višini 2700 metrov. Ker je na vsakem daljšem postanku obvezna aklimatizacija, smo se tisti dan povzpeli na bližji Maundi krater in opazili prve afriške opice. Sledila je skoraj neprespana noč z glavoboli in mravljinčastimi udi. Drugi dan smo gozd pustili za seboj ter se počasi vzpenjali po položnih travnikih in močvirjih. Najbolj so bili navdušeni nad velikimi kaktusi. Bili smo tudi priča veliki planjavi požganih grmov, saj je gora pred dvema letoma utrpela katastrofalen požar. približno šestih urah hoje, ko nas je nekajkrat močil dež, ki mu je sledila gosta megla, smo dosegli našo drugo postojanko, kočico Horombo na višini 3720 metrov. Tako kot pri Mandari je tudi to skupina majhnih koč s skupnimi ležišči ter velika jedilnica v večji koči. Tistega dne smo za aklimatizacijsko točko odločili bližnji izvir vode. Sledila je druga neprespana noč, vendar je bilo tokrat slišati glasno smrčanje ostalih treh sopotnikov.

Tretji dan nas je do zadnje kočice odšlo veliko. Zaradi aklimatizacije veliko popotnikov na Horombu prespi dvakrat, mi pa smo se

odločili, da s potjo ne odlašamo. Tako so nam družbo delali upokojeni Japonci, Francozi, nekaj Američanov ter drugi. Zame in za mnoge je bil ta dan najtežji, predvsem zaradi višine, utrujenost pa je pospešila neprespanost. Počasi smo se vzpenjali po zelo položni poti, ki nekaj časa še vodi po travnikih in nizkih gozdičih, potem pa preide v puščavo. Na poti smo srečali tudi kenijske tekače, ki celotno pot pretečejo v enem samem dnevu. Naše težave pa so se začele na višini okoli 4000 metrov, ko se je začela halucinoidna puščavska pokrajina. Na tej višini se nas je večina ustavljala vsakih pet metrov. Tu se puščava razteza po sedlu med Kibom in Mawenzijem. Do koder je seglo oko, so bili samo rdeč pesek, kamni in skale in pa črne sledi, kakor da bi kazale poti, po katerih se je zlivala lava. Planinci, ki so se vračali, so nam vliвали voljo in pogum za nadaljevanje. Tisti redki, ki so premogli dovolj kondicije, so brez posebnih naporov premagali pot. Po petih do šestih urah, kar je meni predstavljalo celo večnost, smo pot končali in ter se začeli pripravljati na zadnjo, najhujšo preizkušnjo. Koča Kibo leži na višini 4703 metrov. Na tej višini skoraj ni aklimatizacije, saj vsak odhod na stranišče predstavlja malo potovanje. Ker smo prišli do koče v zgodnjem popoldnevu, nas je večina poskušala čim prej zaspiti. V preteklosti so na vrh gore hodili podnevi, vendar pa je večina pohodnikov za tem, ko so videli, kako visoko in strmo se morajo povzpeti, odnehala. Tako jih sedaj vodijo na goro okoli polnoči po strmih melišču. Večina nas je zadremala za približno eno uro, ko so nas ob enajstih ponoči prijazno zbudili s čajem in piškoti. Temperature na vrhu se gibljejo med 15 in 20 stopinj pod ničlo, zato so potrebna zelo topla, nepremočljiva in protiveterna oblačila ter trpežni planinski čevlji. Dobro je tudi imeti naglavne svetilke, saj se v temi skoraj nič ne vidi.

Začela se je dolga, zelo počasna hoja po sipkem pesku. Zame so se težave začele že na višini 5000 metrov. Zaradi hude utrujenosti, neprespanosti in predvsem naveličanosti, sem se vdala v usodo, da vrha ne bom osvojila in sem se napolnila nazaj. Ostali so nadaljevali pot do vrha. Naj jo na kratko opišem: pot večinoma pelje po melišču strmo navzgor neke do višine 5300 metrov, nato vijuga po skalah do Gilmanove točke na višini 5685 metrov, kjer se pri večini začnejo hude višinske težave, nekateri pa preprosto obupajo. Od tu naprej je pot skoraj ravna po snegu do vrha Kilimanjara imenovanega Uhuru. To je najvišja točka ledenika, od koder je moč opazovati izredno lep sončni vzhod.

Vsi drugi iz naše skupine so dosegli vrh, nekateri so povedali, da so celo videli zelen Discoveryjev šotor v kraterju gore, s katerim opravljajo različne meritve; utrujeni in premraženi so se vrnili v zgodnjih jutranjih urah. Videli so še zadnje ostanke izginjajočega ledenika, ki ga čez petnajst let menda ne bo več.

k vratom parka. Zakon "pole pole" ni več veljal. Kljub neosvojenemu vrhu sem bila vesela, da sem dosegla, kolikor pač sem. Osvaljcem so podelili posebne certifikate na posebnem večeru, ki smo ga priredili nosačem in vodičem.

Kilimanjaro je gora, ki nosi v sebi posebno moč. Ljudje nanjo prihajajo znova in znova, da dosežejo, česar prej niso, ali pa, da znova podoživijo čudovit sončni vzhod na afriškem snegu. S tem potovanjem sem postala ena od njih. Vem, da se bom tja še vrnila in morda takrat tudi osvojila Uhuru (Hakuna-matata!).

TRENUTKI

Na pot

Da vas na poletne dogodivščine pospremimo z nekaj modrostmi ...

Videti enkrat je vredno več kot slišati stokrat.
(afriški pregovor)

Dobra družba na poti je najboljša bližnjica.
(italijanski pregovor)

Spusti se v vse in videl boš, kaj bo prinesla usoda.
(vietnamski pregovor)

Prehoditi deset tisoč milj sveta je bolje kot prebrati deset tisoč zvitkov knjig.
(kitajski pregovor)

Vsi na tem divjem svetu smo popotniki in najboljše, kar lahko najdemo na svojih potovanjih, je pravi prijatelj.
(Robert Louis Stevenson)

Pomembno je potovanje, ne cilj.

Poti je prav toliko kolikor je popotnikov.

Na potovanju se ne pozabi ustaviti in uživati v razgledu.

Srce, ki upa in odprtost sta najboljša sopotnika.

Najboljša potovanja se ne začnejo vedno z najboljšimi načrti.

Z ZNANJEM DO ODGOVORA

1	2	3	4
5	6	7	8
9	12		

Pri vsakem vprašanju navajamo tri odgovore. Črko s pravilnim odgovorom vpiši v polje s številko, ki je pred vprašanjem.

1. Kaj lahko občudujejo obiskovalci na južnih pobočjih Črne prsti? Z - poigravanje in prepletanje neštetiht potočkov, V - pravi botanični raj, Č - pobočje je golo in podobno neznanemu planetu

2. Katera je najsvetlejša zvezda poletnega neba? V - Bi-

ser, S - Arktur, H - Izar

3. Kje je bilo letos prvo mednarodno taborniško filatelistično srečanje na Gorenjskem? I - v Radovljici, J - v Mariboru, L - na Jesenicah

4. Kam so šli junija Krokodili v izvidnico za EuroJam? N - v Anglijo, K - na Češko, R - na Hrvaško

5. V znamenju česa je letošnje leto v Evropi? Z - v znamenju skavtov, P - v znamenju prostovoljnega dela, A - v znamenju izobraževanja skozi šport

6. Kdo je napisal knjigo ZDA? M - Bogomir Ferfila, L - Jostein Gaardner, K - Michael Moore

7. Katera reka je po tabornikih rodu Ukročena reka Maribor ukročena? P - Mura, Š - Soča, O - Drava

8. Kdo je častni predsednik Svetovne skavtske fundacije? T - norveški kralj R - švedski kralj, I - portugalski predsednik

9. Kdo je letos prevzel vodstvo svetovnega biroja WOSMa? J - Eduardo Missoni, Z - Dr. Jacques Moreillon, K - Laszlo Nagy

10. Kako bomo letošnje poletje opazovali Venero? O - kot zvezdo Večernico, P - planet bo letošnje poletje neviden s severne poloble, E - kot zvezdo Danico

REŠITEV IZ ŠTEVILKE 4: ADVENTURE RACE

STRIC VOLK

Kar nekaj zgodb se je nabralo od zadnjič. Najbolj imenitna je bil najbrž tista, ko je našo zeleno bratovščino obiskal sam švedski kralj. In kot se spodobi za kralja, je prav, da se ga sprejme na gradu. In za ta namen smo si ga izposodili od ljubljancanov. A kaj, ko je potem v vseh cajtnjih prevladovala oranžna barva naših sestra, ki so se spet po lisičje znašle. Rekel bi, da se prav dobro vidijo na naši zeleni podlagi. Kar kolcnilo se mi je po starih cajtnih, ko so bili vsi cajtnji še črno-beli. No ja, sem ter tja se je našel kakšen zeleno-črn ali plavo-črn. No pa tudi rdeče-črn je tud bil. In to naj bo zgodba za kdaj drugič. Pravzaprav, pa sem bil prav vesel visokega obiska, saj je doprinesel, da so na Parmovi znižali zalogo zelenih oblaci.

Pa od imenitne zgodbe, k oni, ki nam ne more biti ni prav nič v čast. V začetku junija smo bili na starešinstvu priča prvi obstrukciji. Tako se temu moderno reče v našem parlamentu na Šubičevi, zakaj se ne bi to reklo tudi na naših straneh. In ta obstrukcija ni bila kar tako iz nekega območja. Modro je moj prijatelj Čips ugotovil, da je starešinstvo propadlo, ker ni bilo dovolj predstavnikov izvršnega odbora. Res je, da v Velenju na kavico, rogliček in kasneje tudi na kosilo ni bilo tudi nekaj območij. Če bi bili, se ta manjko izvršnega odbora sploh poznal ne bi. A vendar bi le leto dni po izvolitvi, pa še lahko bili zraven na tako pomembnih srečanjih, kjer se govori o koledarju ter programu za prihodnje leto in še o čem pomembnem. Vsi, ki so bili tam so kljub temu opravili svoje delo tako, da bo ponovljeno starešinstvo v Ljubljani jeseni hitreje steklo. Upam le, da bodo za kavico, sokec in rogliček poskrbeli tisti, ki jih v Velenju ni bilo.

Pa nasvidenje do prihodnjič!

Vaš stric Volk

NAGRADNA KRIŽANKA

		NAŠ IGRALEC (RADKO)	ORANŽADA	ZARJA	DUŠAN ČOP	IZREK, PREGOVOR	TROPSKI SADEŽ	POPOLNA ZMAGA PRI TAROKU	PRIPADNIKI ILIROV	LUNINA ?	STAR IZRAZ ZA KIS
	REPORTER										
	VRSTA SLADICE										
AMERIŠKA DENARNA ENOTA					PRAŠIČJI MESNI IZDELKI						
ELA (LJUBK.)			IVANA KOBILICA	DEL TRBOVELJ	RIMSKI BOG LJUBEZNI	MERA ZA ČISTINO ZLATA					
ORGANI, KI IZLOČAJO SEČ						OČKA				LASTNOST RJAVE BARVE	RAŽENJ
						MOŠKO IME					
EDO TORKAR			KOS, PRIMEREK					NIČLA	VRSTA ŽITA		
			LAIK						PRISTAŠ IDILE		
OKSIDNA PLAGA NA ŽELEZU			NASELBINA KOLONOV GL. MESTO ČESKE								
SLIKARSKA TEHNIKA							PREVRAT, PUČ				
							PRIP. AVAROV				
SESTAVIL: F. KALAN	STATUA	ANDREJ ROZMAN		RADIJ	MOČNO DEŽEVJE						ČETRTA DIMENZIJA
		ILOVICA			PEVSKI GLAS						
BRENKALO						NAŠ IGRALEC (ALEŠ)					
						Q					
ŽENSKA V ILEGALI								HRVAŠKI PETROL			
KAŽNA LUKNIJICA				TVOR				TEK KASAČEV			

Nagrajenci in nagradni razpis številka 07-08

Pravilno izpolnjen kupon št. 4 je poslalo 10 bralcev TABORA, pravilne rešitve pa so: SIVOTA, NAGON, BRIJEMO NORCE in EMONA.

Nagrajenci: KNJIGE dobijo Ana Marija Belingar iz Nove Gorice, Meta Rutar iz Ajdovščine in Gregor Galjot iz Železnikov, DROGINO nagrado pa prejme Tanja Černe iz Otočca. Čestitamo!

Nagradne kupone št. 4 pošljite **najpozneje do 23. avgusta** na naslov: Revija TABOR, Parmova 33, 1000 Ljubljana. **Obvezno na dopisnici.**

NAGRADNI KUPON - 7-8

Rešitve so:

LIEBER
 Penzion-restavracija
 Srednje Gameljne 32a
ZADRUGA

JAZOVI
 Reševalec:

DROGA

FIAT
www.fiat-idea.com

Za vse, kar ste.

AC **AUTOCOMMERCE, d.d.**
AVTO TRGOVINJ, d.o.o.
Dunajska 122, Ljubljana

Poraba goriva 5,1 do 6,6 l/100km, emisija CO₂ 125 do 157 g/km.

Fiat Idea

Fiat Idea, ker je več
pogledov na isto stvar.

32 različnih načinov prilagoditve sedežev, 25 odlagalnih površin, strešno okno Skydome ter 4 različni motorji - bencinska 1.2 in 1.4 in dizelska 1.3 z 51 kW (70KM) in 1.9 s 74 kW (100KM) z Multijet tehnologijo. V trenutku se boste počutili svobodno.